

אלימלך**וישב****נועם**

ולמרי: נכנס לחנות והדליק בנרו של חנווני: דהקב"ה נקרא חנוני והתור' נקראת חנות ע"ד שאמר התנא החנות פתוחה והחנווני מקיף * נכנס לחנות ר"ל הנדיק הזה שעוסק בצמילות חסדים הוא עוסק ג"כ בתורה * והו' והדליק בנרו של חנווני דהיינו שהדליק א"ע בקדושה גדולה ע"י התורה: והנדיק הזה שעוסק בתורה וגמילות חסדים יכול לפעול הכל * והיינו החנווני פטור ובעל הבית חייב ר"ל שעיקר החיוב הוא על הנדיק שהוא מחויב לפעול הכל והוא נקרא בעל הבית שהוא משפיע לעולם כמו בעל הבית שמשפיע לבני ביתו: וקב"ה כביכול אין החיוב עליו מחמת שהנדיק לבד ע"י מעשיו הקדושים יכול לפעול הכל * אבל הניח חנווני בנרו מבחון ר"ל אם ח"ו אין עושים רגליו של מקום: ואז הקב"ה נריך להדר לחזור אחריהם שיעסקו בתורתו הקדוש * כי הקב"ה משחוקק שילמדו בני ישראל תורתו ונריך להמליא להם נרו ואור תורתו לחן * החנווני חייב ר"ל אז החיוב על הש"ת ב"ה שהוא יספיע להם בחסדו הגדול * והו' וישבו לאכול לחם ר"ל שהבצטים ראו לפעול ולהמשיך השפעות ע"י אכילתם וישאו עיניהם ויראו והנה אורחת ישמעאלים וגמילה נשאים נכחת וזרי כו' ר"ל שגם הס"א המרכבה טמאה גם הם נשאים כל מיני בשמים רמז כל מיני השפעות שגם הם נמתקים להטיב עם ישראל והבן:

פרשת מקץ *

יידן מקן כו' כ"ל ע"פ דאיתא שני חכמים בלשון כו' * ולכאורה מה משמיענו בזה וכי באזהר לשון אחר היה להם לשנות אלא נרא' לפי כשהאדם עוסק בלימוד תורה או במלוא נריך להניח זה שני בחינות והם האחד העסק שעוסק בדבר ההיא שהוא בעצמו קדושה ולהוסיף זה מחשב' עליוני של יראה וההבנה להמשיך בעסק ההיא אור העליון מעולמות העליונים חו' שני מלשון כפול כמו שנו שלשו פי' כשהי' לומדים המשג' היו לומדים אותה בשני בחינות הכ"ל חו' ג"כ מה שאמרו כל השו' הלכות כו' והיה לו לומר כל הלומד הלכות כיוונו בזה לרמוז על הכוונ' הכ"ל חו' מקן שנתים ימים כו' ימים הוא רמז על הקדוש' שנקרא יום ואמר הכתוב אם יעלה על דעת ומחשבת אדם שכבר הוא גמור במדרג' זו של היצ' בחינות הכ"ל חו' מקן שנתים ימים ר"ל כאשר יאמר האדם שכבר הוא בשני בחינות הכ"ל ידע נאמנה שאין מחשבתו אמת רק המחשבה הזאת בזה לו מלך הגוף החומר המרשלו בעבודה וסוכר שהוא נגמר בכל טוב חו' ופרשם

רק להכניע קליפת מזרים ולזה שלח לאציו עשרה חמורים ועשר חתונות נושאים בנרמז בזה ששלח לו כל העשר מס"א כדי שיכניע אותם יעקב בהיותו בארץ כנען עדיין שגם נוח להכניעם מכה קדושת א"י ולזה היו נושאות בנר וידוע שהקליפ' נקרא ב"ר חה פי' הפסוק וכי יכרה איש בור ונסל שמה שור או חמור וידוע שהנדיק נקרא איש שהנדיק נריך לחפור בור להפיל שמה שור או חמור שהם שני קליפות הנקרא שור וחמור ומפרש בגמרא שור ולא אדם חמור ולא כלים וכידוע והבן:

וישב

לאכל לחם וישאו עיניהם כו' וגמילהם נושאים נכחת וזרי כו' הנה רש"י ז"ל פי' למה פרסם הכתוב את משאם * ולענ"ד ר"ל דהנה אברהם ע"ה אמר לאליעזר עבדו ואשציעך כו' אשר לא תקח אשה לבני מבנות כנען כ"א אל ארצי ואל מולדתי חלך לכאורה יש לדקדק הלא עיקר כוונת אברהם לא היה רק שישא לו אשה ממשפחתו והי' לו לומר בקיצור שתלך למשפחתו ולקחת אשה לבני משג' * ונראה דהנה כל דבר שאדם רוצה לשבר כמו נריך לשברו בדוגמתי' מני' וכו' ע"ד שמינו שפודי' הנביא מתנבא על אדום * ורשיקן עובדי' גר אדומי הי' אמר הקב"ה מהם אביא עליה' מני' ב"י אבא ליזל נרגא * חה היה כוונת אברהם אפי"ה שהי' רוצה לשבר את כח כנען מה עשה אמר לאליעזר אשר לא תקח אשה לבני מבנות כנען מפני שאליעזר הי' עבד כנען והי' רוצה אברהם שמהם עלמם ישבר את כחם דהיינו אליעזר שהי' מכנען ישבר הוא את כנען * ויקח אליעזר עשרה גמלים כו' וכל טוב אדוניו בידו * דהנה רש"י פי' מגמלי אדוניו שהיו נכרים כו': ולפי דרכיו נרא' דאיתא בגמ' הרוח' גמל בחלום מית' נגזר עליו ונילל ממנה: ולכאורה יש ליתן טעם לשבח למה באמת ראיית הגמל בחלום ירמז על הללה ממיתה: ונרא' דהנה במרכב' טמאה הוא גמל וגמל הוא לשון גמול דהיינו גמילת חסד והיינו שפי' גמילת חסד הוא משבר כח הגמל של המרכב' טמאה: חה שמראין לו בחלום גמל רמז רמזו לו שפי' גמילת חסד הוא משבר כח הגמל מס"א ונילל ממיתה: חו' ויקח עשרה גמלים פי' דכל דבר מאזה הוא נכלל בעשר ור"ל גמלים היינו גמילות חסדים של אדוניו: חו' מגמלי אדוניו וכל טוב אדוניו בידו ר"ל כל המעשים טובים של אדוניו לקח בידו כדי לשבר את כחו של כנען * חה פי' המשנה גמל טעון פשתן ר"ל הנדיק שהוא משבר כח הגמל של המרכב' טמא' ע"י ג"ח שלו הנדיק הזה הוא ממשיך השפעות לעולם חו' טעון פשתן שטוען ע"י ההשפעות של הפול' דפשתן הוא רמז להשפעות ע"ד כותן לחמי ופשתי

כג

אלימלך

מקץ

נועם

וספרה חולם פרעה הוא אותיות עורף רמז על הגוף הוא המעלה לו ההרהור ההוא שאין בו ממש כמו החלומות שוא ידברו והי' עומ' על האור יאור פי' כמו אור היינו שמחשבתו הוא שכבר עומד על האור אבל באמת נריך התאמנות גדול בשני בחיני' הג"ל בלי הפסק: והנה מן האור עולות שבע פרות כו' יש לומר דהכתוב מרמז על דברים גדולים היות שיוסף ג"כ ראה ד' חלומות חלום א' של תבואה והנה אכחנו כו' וחלום של שמש וירח ולהיות שיוסף הוא מדריגה היסוד שהוא הנדיק אשר ראונו וחפלו תמיד להשפיע לישראל כל טוב הראוי להם כראוי והחלום הראשון של תבואה לרמז על הפרנסה שהנדיק נריך להמשיך לישראל רחמים שהי' פרנסתם מזומנות להם בריוח ואח"כ ראה מה שהנדיק פועל בלדקו בעולמות העליוני' המרומזים בשמש וירח ואחד עשר כוכבים ובכאן ג"כ פרעה ראה ד' חלומות אלו על אותן רמזים ולהיות שאומות היה להם יניקה מן הפרים שהיו ישראל מקריבין אלא שפרעה היה מזד הנוקבא ולכך ראה בדמותו פרות וידוע ששבע הוא רמז לשבעה ימי הבנין ושבע פרות בריאות וטובות רמז לאומות היושבים שלים ושקטים ושבע פרות דלות ורעות תאר רמז על ישראל הדווים וסחופים בגלות המר ותבלענה הפרות רעות המראה כו' את הבריאות והמלאות רמז שיכלו ישראל את האומות מרוב קדושתם ומפרש הכתוב מהיכן באו לזה שיכלו את האומות ולזה אמר ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה פי' היות שנטע ה' הטוב ברחמיו בקרב הנדיקים בתוך לבם שבער בקרבם אש היראה והדבקות ומונע ומכסה בהם היצר והם כמשתגעים בפני העולם אשר לא יודעים מזה וכפי אשר אמרתי פי' בימים הקדמונים ע"פ מה רב טובך כו' נגד בני אדם ג"כ כפירוש הג"ל שנלפון בלב הנדיקים רב טוב האהבה והיראה והתלהבות וחו' נגד ד"א היינו שהוא התנגדות לאותן ד"א יושבי חשך אשר אין יודעים מרב טוב היראה וחשק האהבה של בוראנו י"ת ויתעל' חו' שאמר ותבאנה כו' פי' שבא לתוכם דבר טוב ולא נודע כי באו אל קרבנה פי' דבר שאין יודעים בו רוב ההמון והם יראה והאבה ודביקות שלם: וחלום ד' היו שבליים לרמז על הפרנסה שנריך הנדיק להשפיע לישראל בלדקתו והוא ג"כ על הדרך הג"ל ותבלענה פי' שישראל בולעים את כל חפץ טוב האומות כי הכל לא נברא אלא בשביל ישראל חו' ג"כ מה שאמר יוסף לאחיו מרגלים אתם פי' שרגה שיכניסו ענמם במדרגת רגלים והוא לחשוב תמיד לורך פרנסות ישראל והם אמרו כנים אכחנו והתבררם פי' כוונת אכחנו פי' אכחנו רוזין ליתך במדרגות גדולות בעולמות עליונים ובכוונות גדולות ביחודים תמיד

והוא אמר להם בזאת תבחינו חי פרעה אם כו' כי מרגלים אתם פי' אמר להם שעי' השכינה הנקרא זאת תבחנו פי' תבואו לבחינה זו חי פרעה שתקחו את חיות מפרעה הם הקליפות כי מרגלים אתם ותשפיעו בכחכם לישראל ויאסוף אותם אל המשמר שלשת ימים פי' להיות שמכאן למדו ישראל אינם שריון בלרה יותר מג' ימים חו' ג"כ היה כוונתם בעלמנו בזה הפעולה שאסף את אחיו במשמר ג' ימים לפעול זאת בפעולתו הקדושה שתמיד לא יוסיפו לישראל צעת לרה יותר מג' ימים וכן דרך הנדיקים שעושים עובדות ופעולות ומחשבות באותן העובדות כוונות גדולות ופועלים במעשיהם טובה לדור דורים והבן* **וידעו** שאמרו לו שנים עשר וכו' הקטן את אחיו כו' ג"כ על הדרך הג"ל שהוסיפו על מה שאמר שיראו להשגיח על פרנסת ישראל הרמז בתיבת מרגלים שפי' של הרגלים כנ"ל לזה אמרו לו אכחנו הולכין במדרגות גדולות כי כוונתנו לתקן ה"ב גבול אלכסון ומחשבותינו קשורה בשמות קדושים עליונים והקטן היום את אחיו רמז למלך המשיח הוא דוד הקטן שהוא יושב בעולם העליון הנקרא קן נפור כמבואר בזהר: והוא השיב להם אם תלאו מזה כ"א בואו אחיכם הקטן הזה פי' לא תלאו מזה המדרגה של מרגלים פי' לחשוב תמיד עבוד ההשפעה בתחתונים עד ביאת המשיח במהר' בימינו ואז לא תלסרכו לחשוב זה ואז תלאו מזה המדרגה אל מה שלמעלה דהיינו לחשוב בעולמות עליונים ובשמות הקדושים כנ"ל והבן:

או יאמר ויהי מקץ שנתים ימים כו' לכאורה היה לו לכתוב מקץ שתי שנים וגראה לפרש ע"ד הרמז דהנה הנדיק נריך לעבוד תמיד להשי"ת ב"ה ולקשר הגשמיים ברוחניות דהיינו בכל דבר שעושה הן אכיל' ושתי' והן כל דבר גשמי נריך להיות כוונתו למעלה בעולמות העליונים בכוונת יחודים עליונים: וגם למטה נריך להיות אכילתו בקדוש' ונמצא היא עבוד' כפולה למטה ולמעל': וכן נריך להתנהג כל הימים ואז יקרא היום יום ואם לא אין היום קרוי יום שאין זה יומו: חו' שנאמר באברהם ואברהם זקן בא בימים ר"ל בימים שהי' מתנהג בקדוש' בא אל קדוש' גמור' למדרגת זקן זה קנה חכמה: וזהו ויהי מקץ שנתים ימים שנתים פירושו כפול ור"ל אחר שגייע הנדיק למדרגה זאת שיבא אל סוף התקון עבודתו של הימים שהיא עבודה כפול' כנ"ל ויהי' גמור בקדוש' ובמדרג' זאת אזי יזכה עוד למדרגה יתיר': דהיינו ופרעה חולם: פרעה לשון גילוי כמו ופרע ראש האשה דהיינו שנתגל' לו השנה עליו' שיוכל להשיג

אדימלך

מקץ

נועם

להשיג השגות גדולות ועולמות עליונים * ולזה רמז חלום דחלום הוא א' משיגים בנבוא' והיא השגה מעולמות העליונים א' מס' דבר הכתוב בהווה מחמת שבשעת השינה חסור מן האדם כל החושים המעכבים אותו להשיג השגות עליונים ולכן אמר הכתוב שנתגל' לו החלום אבל באמת הנדיק המופרש ומוצדל מעיני עוה"ז ואין חושיו בעיני עוה"ז אזי יוכל להשיג תמיד השגת עליונים בין ער בין ישן * והנה עומד על היאור פ' הנדיק הזה עמידתו תמיד אלל אורות העליונים * היאור הוא לשון אור שאין אנו יכולים לכוונת את העולמות העליונים רק בשם אור כדי לשכר את האוזן בדבר החשוב להשגותינו היא האור שהוא יותר דבר חשוב אללינו * והי"ד של יאור הוא רמז לעולמות העליונים שכברא ביר"ד כמשה' כי ב"ה ד' אור עולמים עוה"ז נכרא בזה"א ועוה"ב נכרא ביר"ד * והנה מן היאור עולות שבע פרות פרות הוא לשון פירות שהנדיק עושה פירות ומלות ומרמז הכתוב שיש כמה גווי' לדיקים שאין אחד דומה לחבירו שכל אחד יש לו אחיה צפני עולמו בעולם א' משבעה מדרגות העליונים * העוסק במשנה לשמה אחיזתו בעולם המיוחד למשנה * והעוסק בתלמוד נאחז בעולם המיוחד לתלמוד וכן כל אחד ואחד לפי דרכו ועיניו בלימודו באת' אופן יהי לימודו כן הוא אחיזתו בעולם א' מן מדרגות * וכן כל דבר אשר יעשה לשמי' יש לו אחיה בעולם באת' מדרגה עליו' השייך לאותו דבר * יפות מראה ובריאות צער רמז יפות מראה לדיקים אשר אור פניהם תאיר לעיני כל אדם חכמת אדם תאיר פניו ובריאות צער רמז גם אם אינו למדן רק שהוא מתנהג עולמו ביושר לפי יכולתו ושומר את צשרו שיהי צריא שלא יתקלקל ע"י עונותיו ח"ו בפרט ששומר הברית הקדוש שקי' העיקר גם זה אחיזתו באחד ממדרגות העליונים חכו שרמזו חז"ל אבר קטן יש בחדם רעב שבע' יש לומר הפי' רעב כמשה' לא רעב ללחם כ"א לשמוע דבר ה' והיינו גם אם הוא רעב שאינו כ"כ למדן שיוכל לעסוק בתורה תמיד אעפ"כ יכול להיות שבע' אם שומר את האבר שהוא ברית המעור וברית הלשון והעינים מהסתכל בנשים * שבע רעב רמז הסיפוק מזה אם אינו שומר הברית ומטמא עצמו ח"ו בניאופים ועומאות שונות בהסתכלות בנשים * ושאר דברים כדומה אשר על ידיהם יטמא את צשרו ברית הקדוש מה זה מועיל אם הוא שבע בתור' * אעפ"כ הוא רעב ממני' כי יבלעו הקליפות ח"ו ולריך האדם להתאמץ מאוד ולשמור את נפשו ע"י צשרו שלא יטמא את צשרו כנ"ל ויהי יפות מראה ובריאות צער מנדיקים הנאחזים בא' מן מדרגות עליונים * ותרענה בזהו רמז שהנדיקים יש להם אהבי

וריעות ואחיו זה לזה * בזהו לי' אחיה ואמר הכתוב ולעומת זה יש ג"כ בני אדם * והי' שבע פרות אחריו כו' רמז שיש רשעים אשר מעשיה' כמעש' לדיקי' לפי ראות עיני אדם * ושבע תועבו' בלכס' * וזהו פרות אחרות פירות אחרים מעשה רשע עולות אחריהן שעולים אם אחרים רמז למעשי' קליפות * מן האור ר"ל מן האור של תורה עושים ח"ו מעשה קליפות אם מטמאים עצמם ח"ו בעצירות * ואמר הכתוב רעות מראה פי' הגם שהם עושים עצמם כלדיקים לעיני בני אדם אעפ"כ יודע תוכן לבכס לבני אדם והכרת פניהם ענתה בם שהש"ת נותן לב להבין את מעשיהם הרעים: וזהו רעות מראה ודקות צער שקלקלו את הבשר כנ"ל וזהו שאמר יוסף והיה האוכל לפקדון רמז שלריך לזהר מאוד מאוד בכל פעיני הגשמיות שיהיו בקדושה לקשר גשמיות ברוחניות כנ"ל כדי שיע"ז מה שיפקודו ויגזור אומר כן יקום שהנדיק גזר והש"ת מקיים * וגם נאמר שם ותעש הארץ לקמלים רמז שלריך האדם להזהר מאוד ממדות קמלנות וכילית כמו דליתא בספר הישר לרבינו תם אם יהיה אדם כליי היינו קמץ א'ן זאת המדה הרעה לבדה בו' רק אחרת מלבד אלה וזאת עלתה על כוללה וסוף דבריו ע"כ אי אפשר לכילי להיות עודד ה' עיין שם דבריו המתוקים האמיתים באורך: וזהו ותעש הארץ כו' דהיינו יוסף היה מתקן את הארץ בשבע שני שבע את מדות הקמלנות שבהם וזהו לקמלים כי אין לך אדם נמלט ממדה זאת אם לא כולו יש בו מקלנו ויש אשר בהם אפס קלת קלנו דבר מהקמלנות ולריך האדם להסיר עצמו ממדה זאת*

או יאמר ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חלם כו' כוכל לומר שהתורה קדושה רמזה על גלות המד' הזה אשר עומדים עלינו לבלותינו והקב"ה מילנו מידם * והוא ע"פ הכתוב יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו דהיינו שהש"ת יחיינו מיומים משני חורבנים: וביום השלישי היינו בנדין בית המקדש האחרון שיבנה במהרה בימינו יקימנו ונחיה לפניו * וזהו מקץ שנתיים ימים ר"ל בסוף השנתיים ימים דהיינו גלות המד' הזה * ופרעה חולם: דכל מלך המחדש גזירות נקרא בשם פרעה: אבל הקב"ה מילנו מידם וכל גזירותיו בטלין ואין רק כחלום * וזהו ופרעה חולם * והנה מן היאור עולות שבע פרות כו' דהנה האבות היו רואים תמיד לתקן את שבע מדרגות העליונים להעלות את השכינה דהיא באר שבע: ולריך כל לדיק לילך בדרכי אבות הראשונים חכו כי שבע יפול לדיק וקס פי' כל מגמתו של הנדיק הוא לתקן את שבע המדרגות וקס ואז הוא קומ"ה שלימה * יפול הוא לשון שוכן כמ"ס מי גר אתך עילך

נועם מקץ ארימלך כר

הוא הדבר כו' ה"ל למכתב אחר הנה שבע שנים באות שבע גדול כו' ונראה לפרש דהנה בואת דע האדם אם הולך בדרך האמת בעבודתו ית"ש בראותו שאין תפלתו ודבוריו חוזרין ריקם וכל דבר אשר הוא עושה ד' מלית בידו: והוא דואג ומטעור תמיד על גלות השכיני וכללות ישראל וזהו הפי' הדריכני באמתך ולמדני ר"ל למדני דהיינו שאדע שכן הוא שאני הולך בדרך האמת ע"י שארא' כי אתה אלוקי ישעי וגם אותך קויתי כל היום פי' אותך דייקא היינו גלות השכיני לקוות עלי' כל היום תמיד בואת אדע שאני הולך בדרך אמת. נמלא הליך האמיתי גורם עובות לעולם וכן להיפך אדם רע יכול להמשיך רעות: וז"ש אשר כו' הגיד לפרעה ר"ל דבריו רעים וקשים כגידים זה שיך לפרעה הגיד לשון גידים. דהיינו שבע שבלים הרקות יהיו שבע שני הרעב: הוא הדבר כו' מיעוט הוא ר"ל זה לבד אשר האלוקים עושה הראה את פרעה. אבל הטובות בלתי אפשרי שיבא ע"י אדם רע. ולכן בשבלים הרקות אמר לו יהי שני הרעב והוא הדבר כו' ל' אבל בשבלים הטובות לא אמר לו יהי שני השבע רק אמר הנה שבע שנים בואת שבע גדול אבל לא על ידך כ"א על ידי *

או יאמר הדריכני באמתך כו' ר"ל שדוד המלך ע"ה ה' מתפלל על עצמו לבד יתגאה לבו בעבודתו וי"ש שיתן לו הש"ית לב להבין שהכל הוא מאתו יתברך שהוא ברחמיו עוזר לו לילך בדרך האמת וזהו הדבר כו' באמתך ולמדני כי אתה אלוקי ישעי שאתך קויתי כו'.

ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם כו' ויאמר להם מרגלים כו' לכאורה אינו מדויק וכי בשביל שזכר את החלומות יאמר להם מרגלים אחס וכי מה ענין ושייכות זה לזה. ונראה דהנה השי"ת נתן להלויק מתת' שהלויק יתן חיות לכל העולמות ככה חלק אלוקי ממעל שיש בו: וזהו אתה ד' לבדך כו' ואתה מחי' את כולם דלכאורה ה"ל לומר ומחי' את כולם שהרי קאי אדלעיל: אך נראה שזה קאי ג"כ על הלויק כלומר הלויק נקרא ואתה שהוא חלק ממך זה הוא וי"ו הפעולה ור"ל שהלויק בכח חלק אלוקים מחי' את כל העולמות ועי"ז לבא השמים לך משתחיים פי' כיון שהוא נותן חיות ושפע לעולמות העליונים עי"ז גם הם משפיעים אליו לעוה"ז השפעות הגשמיות וזהו לך משתחיים הוא לי הכנעה שהם מכניעים עצמם להשפיע לעולם. וידוע דיוסף ה' במדרגת דליק ונתן חיות ושפע לעולמות העליונים ולכן חלם לו שהשמש והירח ואחד עשר כוכבים רמו לעולמות העליונים משתחיים לו להשפיע אליו לעוה"ז כו'.

פליך יפול וזהו והנה שבע פרות עולות הוא רמו לשבעה מדרגות בחיקון השכינה שהלויק לריך לתקן ותתענה באלו פי' ועיקר הוא האמונה דהיינו אחדות עי"ז יוכל לתקן ה"ל * והני שבע פרות אחרות עולות אחריהן. הנה התורה הקדושה מרמו את הלויק שריך להשתמר מאוד לכל יפול חלילה באיזה שפלות דבהקליפה יש ג"כ ז' מדרגות והיא תמיד עומדות מאחוריו של אדם להכשילו חלילה: וזהו עולות אחריהן לטרון הקדוש ה"ז * וזהו ותאכלנה הפרות הרעות כו' ר"ל שלפעמים ח"ו טורפים הקדושה מאדם. ולא נודע כי באו אל קרבנה * ר"ל ואינו מרגיש כלל לדעת זאת שנטרף חלילה אל הקליפות ע"כ לריך הלויק לזהר מאוד: וארא בחלומי והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד רמו אל הפרנסה והמשא ומתן של אדם לריך להיות ג"כ בקנה אחד דהיינו באחדות ולריך גם כן שימור גדול לבד יכשל ח"ו כו' לכן לריך האדם בכל מעשיו להזהר ולהשמר לבד יפסוק מהקדושה וק"ל:

ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו: ויען יוסף: נקדים לפרש בחלומות של שר המשקים כתוב איש כפתרון חלומי חלמנו: ואח"כ כתיב איש כחלומי פתר ולריך להבין שינוי הלשון דהוי לי' למכתב ג"כ ויפתר לנו איש כפתרון חלומי: ונראה לפרש דהני' כשהלויק רוצ' להמשיך איזה שפע על אדם פרנסה או השפעה אחרת הלריך לאדם לאיזה דבר רחמים. אזי מקשר נפש אותו אדם בנפשו ומוליך הדברים שריך לו אל העולם המיוחד לאותו הדבר וז"ש שר המשקים איש כפתרון חלומי כלומר שחלום שלנו היה כפתרון דהיינו דברים פשוטים ולא סתומים ואין לריך לפתרון אך יוסף ה' יודע השורש העליון של החלום והי' מעלי' הדברים לשורשו לפתורו כפי רצונו כאשר הי' לריך שאת שר האופים יתלוהו ואת שר המשקים ישיבו על כו' כדאיתא במדרש ח"ש פרעה שמעתי כו' לאמר תשמע חלום כו' פי' שאתה משמיע הדברים למעלי' לשורשו כו' ויען יוסף כו' בלעדי כלומר שאני רואה לקשר נפש הרשע בנפשי כו' אך בלעדי אלוקים יענה כו' והבן:

ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה כו' את אשר אלוקים עושה הגיד לפרעה. שבע פרות הטובות כו'. ושבע שבלים הרקות כו' הוא הדבר אשר דברתי כו' אשר האלוקים עושה הראה את פרעה: ויש לדקדק מפני מה בשבע שבלים הרעות אמר יוסף לפרעה יהיו שבע שני רעב ובשבע שבלים הטובות לא אמר יהי שני השובע. ועוד הוא הדבר כו' הוא מיותר כי כבר אמר לו אשר כו' הגיד לפרעה. ועוד

אלימלך**וישב****נועם**

בתשוב' ומתחרטים ומתוודים על חטאותיהם ומבקשים על נפשם מלח הבזר' יתעלה וזכו ויראו האנשים ר"ל אנשים כשרים מתיראים תמיד בחושבם כי הוצאו בית יוסף פי' שמא הגיע היום חזון לבא אל עולם העליון הנקרא יוסף: ויאמרו על דבר הכסף השב באמתחותינו פי' על דבר כל התאווי' הגשמי' אשר נכספו נכספנו בעוה"ז להשיב הכל אל החומר למלאות הכרס במאכלים יתרים: אהנו מוצאים להתגולל פי' נהיה מוכרחים לבא בגלגול ח"ו: ולהתגולל עליו ר"ל משום שאפשר שיש בני אדם שאינם מתיראים מהגלגול שיתגלגלו באומנם שגם העוה"ז טוב לפניהם: לזה אמר ולהתגולל עליו ר"ל אבל מי יודע אם יהיה הגלגול לטובה: אולי יהיה הגלגול כנפילה דהיינו שישי' שפיל וצוי' בגלגול בעניות ודוחק וכשפלות גדול ונהיה מוכרחים להתגלגל בגלגול בחר בגלגול עד שיזדקך הגוף והחומר ג"כ לעבודת הבורא וזו ולקחת אותנו לעבדים ואת חמורינו ר"ל שיקח גם מהגוף והחומר להיות עבד נאמן להבורא ב"ה שזה הוא ההכרח וסופו של אדם: ויגשו אל האיש אשר על בית יוסף ר"ל אחר שמעלים על לבם וחכרונם את כל הכ"ל אזי הם מתחילים להתוודות על עוונותיהם וקלקוליהם ומתפללים אל הבורא יתעלה וזו ויגשו הגשה לתפילה אל האיש זה הקב"ה הנקרא איש ה' איש מלחמה: אשר על בית יוסף שהוא למעלי' מכל העולמות: וידברו אליו פתח הבית ר"ל בעוד שהם בזה העולם שהוא פתח אל הבית בית מנוחתם לעולמים: ויאמר בי אדוני ירד ירדנו בתחילה לשבור אוכל ר"ל שהם מתוודים רבש"ע באמת שירדנו לעוה"ז למען הכווי' שנשבר האוכל דהיינו תאוות הגשמיות והתענוגי' ומאכלים יתרים: כנאמר ומשביעין אותו הוי' לדיק ואל תהי רשע וקבלנו עליו את השבועה: והיה כי באנו אל המלון ר"ל העוה"ז שאינו אלא בית מלון ולון ונפתח את אמתחותינו ר"ל הכרס והבטן והנה הכסף איש צפי אמתחתו ר"ל היה כל תאוותינו בשביל החומר: ונשב אותו בידיו פי' ועתה נשוב בתשוב' בכל כחיו וכסף אחר הורדנו לשבור אוכל ר"ל ונתחזק שיהיה לנו תאוות אחרים תאוות קדושות: לח ידענו מי שם כספיו באמתחותינו פי' גם אותם התאוות שהי' לנו היה כלל בלא ידיעה אלא מחמת היצה"ר הוא גרם לנו כל זאת ואחרי שזיינו נחמנו והגלינו וכפר לנו על כל חטאותינו אמן *

ויאמר כו' כספכם בא אלי: וקשה איך נכתב בתורה דבר שאינו שהרי לא בא הכסף שלהם אליו: ונראה דהנה ידוע שיוסף ליקט כל הכסף כמשי' וילקט יוסף את כל הכסף כו' וכוונתו היה ללקטם בשביל ישראל כדאיתא בגמרא

כ"ל ע"י שהוא נתן להם חיות: ולכן כתיב ויזכור יוסף את החלומות כו' שאחד עשר כוכבים משתחווים לו: דהיינו שזכר שהם לריכין להשפיע אליו שהם רומזים לאחד עשר כוכבים והם משפיעים אליו מעילא לתתא: ולכן אמר מרגלים אתם מלשון רגלים שחתם לריכין להשפיע לרגלים דהיינו העוה"ז נקרא רגלים ע"ד ש"ה הארץ הדוס רגלי ויאמר להם ערות הארץ באחת לראות פי' שאתם באתם לראות לדרך הגשמיות הנקרא ערות הארץ כדי להשפיע להם וזו טוב ה' לכל כו' פי' טוב ה' הוא החלק אלקי' שיש להנדיק: הוא לכל הוא לכל העולם שפי' נשפעים העולמות העליונים ע"י אתערותא דלתתא ומין: ועי"ז נעשין מ"ד להשפיע לעולם העשיי' ורחמיו על כל מעשיו פי' זה הרחמים של הבורא ב"ה כי אם היה השי"ת בעלמו משפיע לא היה כה בעולם המעשה לקבל השפעה: אלא ע"י הנדיק נעשין מ"ד ווכל לקבל השפעה *

או יאמר טוב ה' לכל: שכל מה שהקב"ה עושה הכל לטובה אפילו ח"ו שמעניש האדם הוא לטובתו: אעפ"כ ורחמיו על כל מעשיו שאף שהעונש הוא ג"כ לטובתו כדי לנרפו ולזכותו לחי' עוה"ב אעפ"כ הוא מרחם עליו ונותן ממנו היסורים והעונש ומוחל לו ומודה ועוזב ירוחם *

או יאמר ויאמר להם מרגלים אתם כו' לבהורה יש עוד לדקדק וכי יוסף הנדיק יאמר דבר שאינו מרגלים אתם: ונראה דהנה יוסף הנדיק היה במדרגה גדולה כ"ל שהיה משפיע לעולמות עליונים ועי"ז בא השפעה לעולם התחתון וזה שראה בחלומו והנה אהנו מאלמים אלוהי' והנה קמה אלוהי' רמז להשפעות פרכסה: ואמר אליהם מרגלים אתם כלומר אתם אינכם במדרגה גדולה רק במדרגה קטנה מרגלים דהיינו מעולם התחתון לראות את ערות הארץ באתם פי' שיש מדרגות בני אדם שבאים לעולם להוכיח את ב"ה על מעשיהם הרעים ח"ו וזו לראות את ערות הארץ: ואמרו ועבדיך באו לשבור אוכל שאהנו ג"כ במדרג' גדולה שאנו משכרים תאויות הגשמיות לא היו עבדיך מרגלים: אין לנו מעולם התחתון: בני איש אחד נחנו במדרגה גדולה באחדית עליון וק"ל *

ויראו האנשים כי הוצאו ביתה יוסף כו' כ"ל ע"ד המוסר וההגהה ישרה איך דרך האנשים כשרים שיראים וחרדים מחרדת יוסף פקודתם תמיד ומעלים על זכרונם יום המיתה ועונש העוונות והחטאים בעוה"ב ועי"ז הם תמיד

כה

אלימלך

מקץ

נועם

אהבה: אבל אינם כמו השבת עלמו כי השבת הוא רק אהבה לבד אבל ימי החול הם ירא' מחמת אהבה זה נקרא מקלט שבת זה רמז בפסוק את שבתותי כו' ר"ל שני שבתות היינו ימי החול ויום השבת כי ימי החול נקראין ג"כ שבת כ"ל ומרמז ימי החול בכלל החוץ להראות שאינם כמו שבת עלמו שהוא כולו אהבה תשמורו רמז על המחשבה כמו ואביו שמר את הדבר דהיינו דעיקר אהבה היא במחשבה בלב כ"ל והיוצא לנו מזה שאנחנו לריבין לקשר ימי החול בשבת כדי להמשיך אהבה משבת על ימי החול ויהיה ירא' מתוך אהבה חסו למנו' ימינו כן הודע ר"ל שהש"ת הודיע לנו ברחמי שנמני ימי החול עם השבת היום יום ראשון בשבת כו' כדי שיהיה ירא' מתוך אהבה כמו מדת הקב"ה שיראתו היא מתוך אהבת האדם חסו פי' ויאמר בי אדני ר"ל גם הדין דשם אדני רמז על הדין הוא ג"כ לטובתי כ"ל וכיראתך עברתך והכל הוא לטוב' כדי להנחיל שכל טוב לעוה"ב ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

או יאמר ויגש כו' כי כמוך כפרעה י' לומר מאחר דסתם הכתוב ולא נאמר אל מי גש רק אליו סתמא מכל לומר דקאי על הקב"ה שהנדיק נקרא יהודה: והוא מגיש אליו ית"ש בחפילה להתפלל על עלמו ויאמר בי אדוני כו' ואל יחר ארר בעבדך רק תמיד תגדול חסדך עמי ואל תדקדק אחר מעשי כי כמוך כפרעה פי' למה תדקדק עמי מאחר שבלתי אפשרי לכוון את מחשבותי לדבר אחד ולפעמים תחזק מחשבותי לפלות במחשבותי למעלות גדולות העליונים במדרגת נדיקים שהם כמוך שהנדיק נוצר והקב"ה מקיים ולפעמים תחלש מחשבותי ולהכל דמה מעשה תעושים כפרעה שהוא אומות עור"ף שהיה רמז לקליפה וכי על זה תפקח עיניך לדקדק אחר מעשיו לכן עשה עמי נדקס וחסד וק"ל *

או יאמר ויגש אליו יהודה כו' ונקדים לפרש פסוק פרשת ויאל וידר יעקב כו' לאמר אביהם חלקים עמדי כו' וכל אשר תמן לי עשר כו' והוא תמוה דיעקב אע"פ מובחר שבאבות יהא מתנה עם הש"ת ב"ה כאשר יעשה לו כל הטובות האמורים בפרש' יתן לו מעשר אך כ"ל דהנה דוד המלך ע"ה אמר שמש ומגן ד' חלקים י"ל הסי' כמו שהשמש כשהוא מאיר בזהירות גדול בלתי אפשרי להסתכל בה ולקבל אורה כ"א ע"י מגן דהיינו חלוי הכית החוללים בפני' והם להשמש כמו לל ועי"ז אנו יכולים לקבל הנאת אורה להסתכל בה כמו כן השם הו"ה ב"ה ב"ש מחמת גודל הרחמים והקדושי לא ה' באפשרי לקבל השפעות הרחמים

גדולים

בגמי' שלשה חלונות הן וכך אמר להם עבד יוסף כספכם בא אלי ר"ל הלא כל הכסף הבא אלי מכל העולם הוא כספכם הכל בשבילכם וא"כ ל"ל הכסף שלכם רק שאמר להם בדרך חכמה שהם לא יבינו כוונתו וק"ל:

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני נקדים לפרש הפסוק בתהלים וכיראתך עברתך כו' דהנה הבורא ב"ה אין שייך בו שום ירא' רק היראה הזאת יש לו להשם יתעלה שמתירא שלא יחטא האדם מחמת אהבתו שהוא את האדם להטיבו בחרתיו כי דרכו יתברך להטיב לכל ברוחיו ולכן מתירא שלא יחטא ונמלא ירא' הבורא ב"ה היא ירא' מתוך אהבה וכן העושה שמעניש לאדם הוא ג"כ מחמת שר' להטיבו בחרתיו: הוא מלרפו בסיפורין בעוה"ז כדי שיוכל לקבל הטוב לעוה"ב חסו וכיראתך עברתך פי' כמו שהיראה שכל היא מתוך אהבת האדם כן עברתך שאתה מעניש לאדם הוא ג"כ מחמת אהבה להטיבו בחרתיו: למנות ימינו כן הודע כי האדם לריך לרצק במדותיו יתברך כמו שהש"ת יראתו מתוך אהבה כן האדם לריך להיות ירא' כו' מחמת אהבת הבורא יתעלה שיעלה מורא על ראשו לחטוא מחמת אהבה שהוא להבורא ב"ה והאריך יחטא ויפריד אהבתו ממנו חלילה כי השורש הדבר הוא שיראה אין שייך חלל ממה שעיניו רואות אבל ממה שאינו נראה אין שייך ירא' כי ממה מתירא אבל אהבה היא בלב ובלב יכול לזייר עלמו אפילו דבר שאינו נראה כלל ולכן הבורא ב"ה הוא בודאי הרואה ואינו נראה ונריך האדם לזייר בלבו את גודל ממלתו ונוראותיו ונפלאותיו ית ועי"ז יבא לו אהבה רבה בלבו להבורא ית' ומה גם שבמחשבה יכול האדם להשיג השג' גדולות לאין קץ כי המחשבה היא ג"כ ח"ס וא"כ לריך האדם לקשר עלמו בעבודות אהבה ומתוך אהבה יהיה לו הירא' לחטוא חלילה פן יפריד אהבה חלילה חסו פי' את שבתותי תשמורו ולכאור' היה לו לומר את שבתותי תשמורו מה זה כפל התו"ן: ונראה כי השבת והאדם לריך לקשר ימי החול בשבת כי ימי החול הם ירא' וכתבנו שהירא' ריב' להיות מתוך אהבה: ולכן מטעם זה אנו מוסי' ימי החול ע"י השבת היום יום ראשון בשבת וכן כל יום ויום כדי לקשר השבת בימי החול שגם בימי החול יהיה אהבה ויהיה ירא' מתוך אהבה וכשהירא' היא מתוך אהבה אזי גם ימי החול נהראים שבת כי הם גם כן מדרגות

אלימך

ויגש

נועם

הגדולים והקדושה רק על ידי שם חלקים שהוא הלא להשם הרחמים שם הוי"ה על ידו חנו מקבלים השפעות הרחמים והקדושה והיינו שהלדיק ממתיק לשם חלקים ומשפכו ומכניסו לרחמים. חסו ה' שומך ה' יליך פ"י השומר ישראל הוא השם הוי"ה ב"ה שם הרחמים. ה' יליך פ"י וגם הלא שהוא השם חלקים שהוא הלא להשם הוי"ה ב"ה גם הוא נעשה מדת הרחמים ע"י הלדיק הממתיקו וגם הוא מסכים לשמור אותנו. חסו שאמר יעקב חבינו ע"ה אם יהי חלקים עמדי דהיינו שישכים עמדי שאמתיקו. ושמרני בדרך כו' שגם הוא יהי לי לשומר כנ"ל: ונתן לי לחם לאכול דהנה הגשמיים נקראים דינים ולכן ניתן רשות להנות מעוה"ז מעניני גשמי דהיינו אכילה ושת"י ושאר ענייני גשמי כדי שהלדיקים ימתיקו ויוציאו מהם ילילות קדושות להכניסם אל הקדושה. ואלולי זאת לא היה רשאי הלדיק להפסיק ולהפריד אף רגע אחת מהקדושה והדביקות ולהטות עולמו לדברי גשמי רק כדי להכניסם אל הקדושה רשאי קלת לירד ולהפסיק קלת מדביקותו וח"ו אין רשאי להפריד עולמו רק מעט אל הכוונה הכל ועיקר הוא לאחזק עולמו בקדושה ודביקות חסו ונתן לי לחם לאכול באופן ושכתי בשלום אל בית אבי פ"י שח"ו לא אפריד א"ע מהקדושה ע"י רק שאוליא הילולות הקדוש' מהם ומיד להשיב אל אבי שבשמים בשלום וכל אשר נתן לי עשר כו' ולמדו חז"ל מכאן המצוה אל יבזו יותר מחומש: ולכאורה מה זה הלשון המצוה ה"י לו לומר הנותן. ולפי דרכינו יבואר בעו"ה דהמצוה הוא לשון ציון דהיינו שהלדיק מצוה א"ע להפסיק מהדביקות אל דברי הגשמי אל יבזו יותר מחומש ר"ל שלא יפסוק מכל וכל רק מעט דהיינו ארבעה חלקים ישאר בהקדוש' ודביקות רק חלק חמישי ניתן לו רשות לפסוק רמז דבר מועט וגם זה יעלה ויכניס אל הקדוש' כנ"ל להעלות כ"ק כנ"ל ויליף לה הגמ' מיעקב חבינו ע"ה שאמר וכל אשר נתן לי דהיינו מעניני גשמיים לא אטא א"ע כ"ה מעט כנ"ל חסו עשר אעשרנו דהיינו חומש כנ"ל ומדלא נכתב חומש רמז ג"כ בדבריו שגם המעט הזה אעלה לך ג"כ אל הקדוש' כי עשר רמז להקדוש' ח"ש יוסף ה"ה לכס זרע כי ידוע דיוסף ה"י מל ומגיר את המלאים ואמר להם הוריע' שלכם דהיינו העובדות שלכם תעשו לשם ה"ה אחרי' היא השכיני: ונתתם חמישיה לפרעה פ"י כשתטו עמיכם לדברי גשמי אל תטו רק חלק חמישי כי פרעה אותיות העורף רמז לעוה"ז לעניני גשמיים. וארבע ידות יהי' לכם שתשארו בהקדוש' ותאחזו ארבע ידות בהקדוש' ולא תפסיקו לגמרי ואח"כ תכניסו הכל אל הקדוש'. חסו ויגש אליו יהודה ויאמר בי

אדני פ"י שהשם אדני הוא בי דהיינו שהמתקתיו לרחמים: ואל יחר אפך כו' שלא יוכל לבא לידי חרון אף ח"ו כי גם השם אדני הומתק לרחמים וק"ל: או יאמר ויגש כו' דאיתא במדרש הגשה למלחמ' הגשה לתפיל' י"ל הפ"י דהנה הלדיק תגזר חומר ויקם הקב"ה גזר והלדיק מבטל: ובאזיה סיבה יכול לבטל הוא מחמת הגבור' שבו שהוא גבור ואיש מלחמ' ללחוס מלחמת ד': ומחמת תפיל': חסו הגשה למלחמ' הגשה לתפלה: חסו ויגש אליו יהודה רמז להלדיק נקרא בשם יהוד' הוא יגש להקב"ה במלחמ' דהיינו בגבור' ובתפיל': ויאמר בי אדני דכבר כתבתי מזה דאיתא בגמ' לא ה"י אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם וקראו: ולכאור' מה רבותא שקראו אדון. אך הענין הוא דאיתא לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב ב"ה ונקרא בא"ד. והענין הוא דעוה"ז מתנהג ע"י הוי"ה ב"ה ועוה"ז מתנהג ע"י שם אדני. זה שאנו אומרים אל אדון על כל המעשים דהיינו כל המעשים הנעשים בזה העולם הוא ע"י אדני וע"פ חסד אל כל היום. והנה הלדיקים הקודמים לאברהם דהיינו מתושלח ונח ובניו ה"י עבודתם ע"י שם הוי"ה ב"ה ואברהם חבינו ע"ה בא למדרגה שהוא הנהיג את העולם ע"פ אדני כרצונו ויגזר חומר ויקם חסו ויאמר בי אדני פ"י שה"י מתפאר עולמו שהשם אדני מתנהג ע"פ שכן דרך הלדיק שהוא תמיד בהכנע' גדול. אבל כשרו' לפעול חז' דבר או לבטל חז' גזיר' אזי מתלבש עולמו בהתפארת שהוא לדיק חסו שאלו מתפללים ד' שפתי תפתח פ"י שם של אדני שהוא המנהיג עוה"ז יהי רצון ע"י שפתי. ידבר נא דבר באוני אדני דהיינו הגשה לתפיל' במתפלל להשי"ת שיקבל תפילתיו ברחמים. כי כמוך כפרע' דהנה העולמות בשעה שיש להם עלי' אזי הם מתגלים ומשפיעים למטה ח"ש הלדיק תשוקתי להיות כמוך בשעה שהעולמות מתגלים ונותנין השפע' חסו כפרעה לשון גלוי' כמו כן תשוקתי תמיד להשפיע למט' ע"י שם אדני שפע ברכ' והנלחה וחיים לנו ולכל ישראל אכיה"ר:

ידבר נא עבדך בדבר באוני אדני ואל יחר אפך כו'. ופרש"י ז"ל יכנסו דברי באוניך וקש' מה זה לשון הכנס' באונים ולא מלינו בכל התור' שאמר משה לישראל או בשאר דברים שיכתוב הלשון הזה הכנסת אונים: ונרא' דהנה מלינו שאמר הקב"ה למשה כתוב זאת זכרון בספר ושם באוני יהושע ולכאור' יש להבין כיון שיהי' כתוב בספר א"כ כל מי שיר' יקרא בו והאיד שייד' ושם באוני יהושע: וכן מה זה לי באוני כו' וכי יניחוס באוני ונרא' לפרש דהי' כתיב ויאמר אין

כו

אלימלך

ויגש

נועם

בגללך ותוקח שרה בית פרעה כו' ואח"כ באימלך חזר ואמר לה אמרי לי אחותי אח ושלח אימלך ויקח את שרה * ויחזק אמר אל רבקה אמרי לי אחי הוא וכתוב וישקף אימלך והנה יחזק מנחם את רבקה אשתו לכאור' יש להבין הענין מה שנקלח' שרה שני פעמים לפרעה ולאיימלך * ואלל יחזק נתוודע לאיימלך שהיא אשתו ולא לקחה : גם השינוי לשון שאמר לה אמרי לי אחי הוא ולא אמר כאברהם אך הענין הוא שהתור' רמזה לנו האך אבותינו הקדושים נתנו דעתם עלינו ולתקן לנו להיות לנו קיום בגלותנו דהיינו אברהם תיקן על ב' גלויות דהיינו גלות מצרים וגלות בבל : חסו ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה ר"ל כאשר ראה שגלות מצרים היא קרוב' לבא כמו שאמר לו הש"ת ידוע תדע כו' התחיל אברהם להתפלל שהי' לנו קיום בגלות שתי' השכיני' עמנו : ח"ש אברהם אמרי לי אחותי את ע"ד שפי' האלשך הקדוש על פסוק מי יתכן כח לי כו' אמלך בחן אשקך גם לא יבחו לי פי' ע"ד המשל דהנה אהבת איש לאשתו אין אהבתו בפרסום לכללחבקי' ולנשקו בשוק כי בוח יבחו לו אבל אהבת אח לאחותו גם אם יחבקי' וינשקי' בשוק לא יבחו לו : חסו מי יתכן כח לי כנסת ישראל אמרי מי יתכן כו' ע"ש הלשון ו"ל לפי דרכנו הפי' כך אמלך בחן הוא רמז על הגלות : השכיני' אומרות לישראל מי יתכן כח לי באמלך בחן ר"ל בגלות בחן לארץ אשקך כו' דהנה בזמן שישראל שרויים על אדמתם השכיני' נקראת אשה בעולת בעל ולא כן בח"ל חסו מי יתכן כח לי עכ"פ * ח"ש אברהם אמרי לי אחותי את ר"ל שאמר אל השכיני' אמרי לי אחותי את בגלות מצרים : ואח"כ באיימלך אמר ג"כ אמרי לי אחותי כו' רמז על גלות בבל * ובאותו ב' גלויות הי' כח לפרעה ולנכוד נר שהיו עושין עמנו חלקות מחמת שבמצרים היו עובדי ע"ז בישראל כדאיתא בגמ' הללו עובדי ע"ז והללו כו' ובגלות בבל הי' להם נשים נכריות וגם שהשתחוו לאלם ונתנו כח לללקותם והוא גלות השכיני' עבד כי ימלך ושפחה כי תירש גבירת' * חסו רמז שנקלח' שרה היא השכיני' הנקרא שרה ונקלח' ב' פעמים לפרעה ולאיימלך שנתפש' ונחמו' השכיני' ב' פעמים * ואברהם אבינו ע"ה הי' רוצה לתקן גם גלות בבל ע"ד שפרשתי כבר לעיל שאברהם קראו לבה"מ הר שרמז על מקדש שנחרב : חסו הענין נתינת גושן לכתובת שרה רמז אף שנתפשה השכיני' אל פרעה אעפ"כ נשאר לה מקום קדוש' לאחוז בקדושת' בארץ גושן : ונמצא זה רמז בלקיחת שרה ב' פעמים והחזיר' דהיינו ע"ד חיל בלע ויקראנו * ויחזק אבינו ע"ה תיקן לנו להיות לנו קיום בגלות השלישי הוא גלות אדום ח"ש אמרי לי אחי הוא ולא אמר

כאברהם

אין קול ענות גבור' ואין קול ענות חלוש' קול ענות חסו' : ולכאור' הלא יכול להבין אם זה קול חדוש שהוא קול נחון * או אם הוא קול חלוש' שהוא ניסם ונעקת הוי' * אלא נראה' שיהושע הי' משמר אזנים שלו שלא ישמיע דבר שאינו הגון כלל והנה גבור' נקראים פסוקי דמרי' שהוא כרי לומר עריצים והגבורות ואריך להמתיקם ג"כ בגבור' בשורשם לזה נקראו גבורות * וחלושה רמז לתפילה ע"ד שאמרו חז"ל המתפלל על חבירו נריך שיחלה עמו עליו שהיא חלישת כח כמ"ש ויחל משה מלמד שהחלה עמו * ח"ש יהושע למשה קול אני שומע במח' אין זה קול ענות גבור' דהיינו זמר עריצים שהיא המתקת הדינים ואין כו' קול חלושה היא תפיל' שנריך להחלי' עמו רק קול ענות אני שומע ר"ל שאינו מבין שמתעלם לא שמעתי קול כזה שהי' משמר אזניו שלא ישמע דבר שאינו הגון * והנה יש ליתן טעם לשבח מה זה לשון ספר שהתור' נקראת ספר ונרא' שספר הוא לשון מדינות העומדים על הספר כמו שהספר שומרת את המדי' שלא יבא שום שונא על המדינה * ואם נריך אדם למדי' נריך לילך דרך הספר : כך התורה היא הספר שלנו שהיא משמרת אותנו כו' וכשנריכין אנהנו לדבק עצמינו בהגורא יתעלי' לריכין אנהנו לדבק עצמינו דרך התורה שהיא הספר : וידוע דזאת נקראת השכיני' * ח"ש הקב"ה למשה כתוב זאת זכרון בספר ר"ל כשתלמוד בתור' תראה שחש' השכיני' בתורה הנקראת ספר כנ"ל : ושים באזני יהושע ר"ל שלא תלמוד התור' עם מי שאין לו אזנים ברורים כמו יהושע והוא דרך רמז רמז באזני יהושע חסו ג"כ הפי' כאן כי יהודה ראה בראייתו הזכה שזה הוא מדרגת יוסף אעפ"כ שלא ידע שזה יוסף עמו אעפ"כ ראה והבין בעין השכל קדושתו הגדול' לפיכך אמר לו בי אדוני פי' דבר עמי ואם יקשה לך איך אחי יכול לדבר עמי שאני מדבר במדרגתי הגדול' עד מאוד ואיך אפשר שתדבר עמי * לז"א כי ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני פי' אני רואה שיש לך אזנים ברורים ויכנסו דברי באזניך * כי כמוד' כפרעה ולכאור' למע לא אמר כי אחי כפרעה אך הענין כך אמר לו שהקדוש' שלך הוא זה לעומת זה של פרעה כמו שפרעה הוא בקליפי' כן אחי לעומתו בהקדוש' : ולכן ידוע אני שיכנסו דברי באזניך והבן :

ואת יהודה שלח לפניו להורות לפניו גושנה פרש"י ז"ל לתקן שם בית תלמוד שמשם תלם הורא' נרא' לפרש דאיתא במדרש בשע' שלקח פרעה את שרה והחזיר אותה לאברהם כתב לה ארץ גושן בכתובת' * ואנך נבאר הענין שאמר אברהם אבינו ע"ה לשרה אמרי לי אחותי את וחי' נפשי

אדימלך

ויגש

נועם

כאברהם אמרי לי אחותי את מחמת שעתה בגלות המד
הזה אף שקשה עלינו השעבוד ועול הגלות אעפ"כ
השכיני' היא בינינו ויש בנו כח לדבק עם השכיני'
זה רמז שלא נלקח' רבקה לאבימלך לרמז על השכיני'
הנקרא רבקה לא נלקח' ראה לומר שאין להם אחי'
בה ואמר לה אמרי לי אחי ר"ל שהשכיני' ישתעשע עמו
כמו אח : והוא ויהי כי ארכו לו הימים ר"ל אחר שאנחנו
בגלות המד הזה ימים רבים : וישקף אבימלך בעד
החלון רמז ע"פ מה דאיתא בספרים אלא סיסרא ונשקפ'
בעד החלון ואיתא בספרים שהי' לה ראה על זה
שנתפס במלחמה : והוא ג"כ הפי' כאן וישקף אבימלך
ר"ל שגם החילוני' יש להם ראי' על זאת שהנה ילחק
מלחק את רבקה אשתו שהם רואים שגם בגלות המד
יש לנו שעשועים עם השכיני' ואנחנו דבוקים בה והיא
בנו חכו ותאמר שרה לחוק עשה לי אלקים כל השומע
ילחק לי : דלחק רמז על הגלות שהוא אותיות קץ חי
שאנחנו קאים בחיינו בגלות המד ואומרת השכיני' כל
השומע ר"ל מי שישמע לי להחזיק בי ובקדושתי יכול
לצא לידי שחוק ושמחה וחדוד וקדוש' גם בגלות המד :
תהו מאימתי קורין את שמע בערבית ר"ל אימתי
אפשר לנו שנהי' יכולים לקרות להש"ת שישמע לנו
את כל תפילותינו : בערבית ר"ל בגלות המד שהוא
חושך וערב לילי' : משעה שהכהנים נכנסים לאכול
בתרומתם פי' הכהנים היינו לדיקים בשעה שיכנסו
במדריג' זאת לשאוב קדוש' ודיקות : בתרומתם שיעלו
את השכיני' שרמז תרומ' תרומ' היא זה נקרא אכיל'
פי' שנאמר באברהם אבינו ע"ה והוא עומד עליהם
תחת העץ ויאכלו דהמלאכים לא נתנה להם תור'
וכשבאו אל אברהם שהיו שומעים מפיו דברי תור'
שהוא עץ החיים : ויאכלו פי' הקדוש' הזאת שהיו
שואבים הי' אכילתם : ומקשה הגמ' מכדי כהנים
אימת אוכלים בתרומ' משעת זאת הכוכבים ר"ל אימת
יהי המדריג' זאת שיהיו שואבים קדוש' ודיקות גמור
משעת זאת הכוכבים פי' כשיבא משיח נדקינו :
ותנשא מזלם של ישראל פי' דרך כוכב מיעקב שזה
רמז על משיח נדקינו שיבא במהר' : ליתני זאת
הכוכבים כי גם שעה שהכהנים נכנסים לאכול
בתרומתם היא בשעת זאת הכוכבים כנ"ל : ומשי
מלחא אגב אורחא קמ"ל פי' התנא משמיענו שפי'
שילך אדם באורח מישור בדרכי ד' ותורמו הקדוש'
הוא אגב אורחא ר"ל אגב שילך באורחות הלדיקים
יכול ג"כ לשאוב קדוש' גדולה ולהגיע לרוח הקדוש'
גם עתה בגלות : חכו אימת הכהנים כו' משעת
לאת הכוכבים ר"ל באמת עיקר הקדוש' והדיקות
יהיה איה' בביאת משיח נדקינו אז יהי' עיקר הקדוש'
פי' תרומ' תרומ' היא ואז יהי' שפה ברור'

יחד בקדוש' ודיקות : והא קמ"ל ביאת שמשו מעכבתו
מלאכול בתרומ' פי' זה שאינו הולך באמת בדרכי ה'
שאין לו בהירות השמש דהיינו הקדוש' זה מעכבו
מלאכול בתרומ' : ואין כפרתו כו' ר"ל כפי' רמז על
ביאת משיח שהוא ע"י תשוב' וכפר' על עונותינו
כדאיתא בזוהר הקדוש' דתשוב' תליא מלחא : זה אין
מעכבו מלאכול בתרומ' דהיינו לשאוב הקדוש' והדיקות :
כי גם בגלות המד אם יחזיק בעבודתו יתברך וישב
בתשוב' שלימי' על עונותיו לחקן את כל איבריו וגידיו
לקדש ולטהר אותם במאכלים כשרים ושלא להכניס
לתוך מעיו מאכלים אסורים ויקדש אבריו בכל אופנים
יזכה גם עתה בגלות לידי רוח הקדוש' חכו דאמרין
תפילת אבות תקנום ואיתא כנגד תמידין תקנו : והכל
אחד דאברהם תיקן תפילת השחר וילחק תפילת מנח'
וכן כנגד תמידין : את הכבש אחד תעשה בצוקר כו'
דהיינו שהם תיקנו לנו שיהי' לנו קיום בגלות ע"י
כבש דרחמנא דהיינו סודות התור' ואורות גדולים
שילך בהם להגות בהם תמיד יומם ולילי' : ויעקב
תיקן תפלת ערבית כנגד אברים ופדרים רמז אחר
שנתקן את אבריו החילוניים והפנימיים במאכלים כשרים
כנ"ל וכול ג"כ להתקיי' ולאחוז בהקדוש' היוצא לנו
מזה שאנחנו לריבין לדבק עצמנו בהשכיני' הקדוש'
ע"י מעשים טובים וע"י התור' הקדוש' ללמד לשמה :
חכו ואת יהודה רמז לשם הקדוש' שם הוי' ב"ה וב"ש
שלא להראות לפניו גושה : דשם הי' מקום וחלק
בשכיני' שורש שכינת' כאשר פרשנו דברי המדרש שנתן
לה לכחוצת' : והיינו שיעקב אבינו ע"ה הי' מדבק
עצמו בהשכיני' ע"י מעשיו הטובים שהיה מקדש עצמו
לשמו הגדול : חכו שפרשי' לתקן לו בית תלמוד ר"ל
שהי' הלימוד מתוקן לשמה ששם תלא הורא' וע"ז
אנחנו חיים וקיימים בגלות המד הזה : חכו כי בי
ירבו ימיד ר"ל אם ירבו ימיד בגלות חלילה ויהי'
באופן שיהיו דבוקים בי כנ"ל אזי : ויוסיפו לך שנות
חיים : דאיתא בגמ' שיתא אלפי שני הוי כו' שני
אלפים ימות המשיח : ובע"ה יאלו מה שיאלו ומשער
לנו הכתוב שיתוספו לנו השנים איה' בביאת משיח
במהרה דהיינו ששנה אחת יתגדל ויארך כמו שנים
הרבה ושנות חיים ושלוש יוסיפו לנו בגאולתינו קרוב'
במהר' בימינו אכ"ר :

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מארים כ"ל ע"פ דאיתא בגמ'
אמרו עליו על ר"ח ב"ד כשהי' מתסלל
על החולה הי' אומר זה חי כו' אמרו לו
מנין אתה יודע : אמר אם תפילתי שגורה בפי
היא

בו

אלימלך

ויחי

נועם

לו ית"ש על חסדו הגדול שמעלי עלי כאלו הי' מאתי
והכן :

או יאמר ויחי כו' ע"פ הפסוק זמרו כבוד שמו
שימו כבוד תהלתו נר"ו פי' היות
התחלות אדם בעצדות הבורא ב"ה בודאי אינו יכול
תיקף בהתחלתו עלות במדרגת עליונים כי עדיין סבבחו
זרים במחשבתו הדבוק בע"ז השפל ובהבלי אכל
לריך אדם מקודם לפנות מחשבתו ולומר עריצים המה
הקליפות המבלבלים אותו מעבודתו ולזה לריך עבוד'
רבה ואח"כ יפנה עצמו לעלות במחשבת קדושים ביחוד'
וכוונ' עליונים ואז נחשב לו אות' העבוד' שעב' בתחילתו
והיא לומר עריצים כאותה העבוד' החשוב' העיקרית
שעולי בה לתכליתו כיון שכוונתו הכל לש"ש והכל אי'
זהו זמרו כבוד כו' פי' כנ"ל שהעבוד' של זמיר
עריצים הוא חשוב כמו שימו כבוד תהלתו שמהל נקרא
המדרג' הגדול' של הלדיק שמאיר לעולמות עליונים
ותהלי הוא לשון אור כמו עשייתו תהל אור זהו
ג"כ הפי' כאן ויחי יעקב בדרך מזרים ששם הי'
עבודתו במדרגת קטנות חסר רמז שבע עשרה שנה
גי' טו"ב שהוא השם הקדוש במ"ק מחמת שהי' בדרך
מזרים מקום הקליפות והי' עיקר העצדות לומר
עריצים אעפ"כ הי' נחשב לו זה כשאר שנותיו שהי'
עובד בהם במדרגת גדולות זהו ויחי ימי יעקב שני
חייו פי' שזה הי' נחשב לו במנין שאר שנותיו בשנה
כנ"ל :

או יאמר ימי יעקב שני חייו כו' לפי שפיקר
החיות של הלדיק הם אותן הימים
שמוסיף בהם אור העבוד' והם נקראים ימים ע"ד
שנאמר ויקרא אלמים לאור יום זהו ויחי ימי יעקב
פי' הימים שהי' מוסיף בהם אור הם היו עיקר שני
חייו וק"ל :

או יאמר ויחי כו' ונקדים לפרש הפסוק הודו
לד' כי טוב כו' דהנה הלדיק ע"י
תפילתו הזכה והללו' הוא ממשיך את הבורא ב"ה
וב"ש לעוה"ז : והרי הוא כמו שמביא שמו הגדול אל
הקטנות כי עיקר גדולתו על השמי' כבודו וגדולתו על
כל העולמות והלדיק ממשיכו לזה העולם הוא כמו
קטנות והשם הקדוש בקטנות גימ' י"ז : אך עי"ז
שממשיך את הבורא לעוה"ז אזי מלאה הארץ חסדו
בהשפעות וזכרות וטובות הרב' זה הודו לד' היינו
שתתפללו לפניו והודו לו' כי טוב ר"ל הם שתיבאו
אותו ית"ש ויתעלי' כמו אל הקטנות דהיינו השם הקדוש
הי' ב"ה בקטנות גימ' טוב כנ"ל כי לעולם חסדו ר"ל
כי עי"ז תפעלו להמשיך לעוה"ז חסדו היינו השפעות
חסדים וטובות' זהו ויחי יעקב בדרך מזרי' שבע
עשרה שנה ר"ל ע"י שם הקדוש שהמשיך למטה והוא גי'

היא מקובלת : לכאורה מלת שגור' בפי אינו מוכן הי'
לו לומר אם תפילתי יולא מפי בלי גמנוס בידוע
שהיא מקובלת' אך הענין הוא דהי' לכאור' יש להבין
הסיבה הזאת שהלדיק מתפלל על החול' והוא מתרפא
ונר"ו הדבר כמו השתנות חלילה אלל הבורא האחד
הפשוט האמיתי וחלילה לחשוב ולומר כך : אך הענין
דהנה כל העולמות וכל הנבראים היו מתחילי קודם
בריאת העולם בכה הא"ס ב"ה : ואח"כ כשעלה בראשו
הפשוט לבוראם הוליאם מכה אל הפועל : וכל מה
שיהי' הוא שהי' בכה הא"ס ב"ה וב"ש' ונמצא אין
כאן שום השתנות כי כל זאת הי' בכה הא"ס שזה
יהי' חול' והלדיק יתפלל עליו ויעתר בתפילתו והוא
שהקב"ה מתאווה לתפילתו של לדיקים שעי' התפיל'
הלדיק מתדבק בהבורא יתעלי' חס תענוגו של מקום
שהלדיק עולה ומתדבק בו : ואיתא בספרים הטעם
שאנו רואים שלפעמים באים שני בני אדם ואוהבים
זה את זה מאוד גם שלא היו מכירים זא"ז מקודם
כ"א עתה מקרוב באו ונתוועדו יחד ושניהם דבקו
יחדיו באהב' רבה : והטעם מחמת שהיו שכינים זה
אלל זה בישיבתם בג"ע יחד ועתה בבואם להדרי'
נתעורר בהם אהבה הישי' שהי' בהם בג"ע : זהו
שאמ' ר"ח ב"ד אם תפילתי שגור' ר"ל התפיל' הזאת
שאני מתפלל עתה היא שגור' בפי כמו דבר הרגיל
שהורגל בה כבר' ומה הוא ההרגל היינו מה שהזכרנו
לעיל שהי' הדבר הזה והתפיל' הזאת והלדיק היו
כולם בכה הא"ס ע"ד שני לדיקים שאוהבים זא"ז
מחמת שהיו ביחד' בידוע שהיא מקובלת מחמת שכבר
הי' בכה הא"ס ב"ה ואין השתנות לפניו חליל' : ואם
אין תפילתי שגור' בפי נמצא לא היתה התפיל' הזאת
בכה הא"ס רק האדם מעצמו הוא מתפלל בידוע
שהוא מטורף : והנה עיקר החיות של הלדיק היא ע"י
התפיל' שעי' הוא מתדבק בהבורא יתעלי' כנ"ל וידוע
שעי' שם הקדוש היו"א מפסוק יאת' השמים ואת' הארץ
נכבד העולם והוא גי' טו"ב : ועיקר תפילת הלדיק היא
על השכיני' הקדוש' : זהו ויחי יעקב בדרך מזרים'
מזרים לשון מיר' ים דהיינו ע"י שהי' מנער עצמו על
גלות השכיני' הנקראת ים עי"ז הי' לו חיות שהי' מתדבק
בהבורא ב"ה' שבע עשרה שנה פי' שכל זאת הי' בכה
הא"ס בתחילת הנריא' כשצבא כל כל הנבראים וכל
העולמות ע"י שם הקדוש שהוא גי' י"ז כנ"ל שבו נכבד
העולם' זהו בדרך ד' אשר לא הסיר תפילתי שאני מתפלל לא
הסיר אותה ממני מחמת שהי' אז בכה הא"ס ב"ה וממילא
היא מקובלת' וחסדו מאתי פי' ועל כל זאת אודה מהמאחר
שהי' התפיל' הזאת בכה הא"ס נמצא שאין זה מחמתי מזל
ספולתי שיהי' ראוי להנתלי שכן על זה ואעפ"כ נותלי
השי' תשכר כאלו היתה הפעול' ממני' וזהו חסדו מאתי שאמ'

אלימלך**ויחי****נועם**

שהבחי' בידו לדבר בלשון כרלנו. וירא מנוחם פי' ואדם משבר כח תאוותו ואין רואה רק שיהי' לו מנוח' מהתאוות והמחשבות זרות עי"ז גורם לו : כי טו"ב פי' שיש לו השפעות משם הרחמים שהוא גימ' טוב: חסו ויחי יעקב בארץ מצרים פי' ע"י שהי' משבר כח התאוות הילכה"ר הנקראים ארץ מצרים שהיא הקליפ' עי"ז הי' לו חיות והשפעה מהשם הרחמים שהוא גימ' שבע עשרה כנ"ל וק"ל *

או יאמר ויחי יעקב בארץ מצרים טי' דאיתא בגמ' שהירה היתה טוענת לפני הקב"ה הא"ך אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד אמר להקב"ה לבי מעטי עמך אמר' לפניו רבש"ע בשביל שאמרתי דבר הגון לפיך אחת אומר לי כך אמר לה הקב"ה עתידין לדיקס' שיקראו בשמך דוד הוא הקטן שמואל הקטן ראה שאינם מתפייסת אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח עכ"ל הגמרא ונראה לפרש כי ידוע שהשמש והירח הם שני עולמות שני שמות הקדושים : ואיתא אשר נשיא יחטא ודרשו חז"ל אשרי הדור שהנשיא יחטא : ולכאורה אינו מוכן ונראה פירושו כי הנדיק נקרא נשיא ע"ד נשיא אלקים אחת בתוכינו והנה הנדיק הוא במדרגתו הגדול' למעלה מן העם וידוע דשני מעלות יש קטנות וגדלות וקטנות היא מדרג' קטנה והעיקר הוא הגדלות כמשל התינוק כשהוא בקטנות אין רוח אצלו נוח' הימנו כ"כ שעדיין אינו יוכל להבין כלום וכשהבין בא אל הגדלות אזי רוח אצלו נוח' הימנו שיוכל להבין וללמוד ולפסל בן זיראת הצורא יתברך שמו כשארם הוא בקטנות אין יראתו והאבתו שלימי' אלא כשכא אל הגדלות אזי נתחזק אהב' וירא' שלו ורוב המון עם אינם יכולים להגבי' עמ' לעבודת הש"ת מגדול הנשמיית שלהם שמונשים ביותר : והנדיק הולך ומתגבר תמיד בגדלות וזיראה : ואיתא בגמרא על פסוק טבעו בארץ שפריה שמוח בני קרח משל לשפח' שאבד' קיתון של חרס בתוך הבאר ואח"כ הלכו בת מלך והפילה קיתון של זהב בתוך אותו הבאר שמהם אותה השפחה ע"ש כן הוא המשל כאן שהעולם אינם יכולים להגבי' עמ'ם לעבודתו ולכן הקב"ה ברחמיו שולח ארץ חמא להנדיק כדי שיבוא גם הוא בקטנות ואחר שהנדיק יתגבר להעלות את עמ'ו לקדושתו יגביה גם את העולם עמו חסו אשרי הדור אשר נשיא יחטא למען עי"ז יתנשאו כל העולם עמו בחזירתו להגביה עמ'ו בקדושתו : חסו פי' הגמרא ר"ע כשהי' מתפלל בצבור הים מקלר ועולה ר"ל שהי' מקטין א"ע אל הקטנות והחזיק עמ'ו שהי' מקלר בעבודת הצורא : ועולי אח"כ ומגבי' אלה העולם עמו וכשהתפלל ביחיד ר"ל כשהי' במדרג' גדולי

באחדות

י"ז כנ"ל עי"ז הי' לו חיות והשפעות טובות בארץ מצרים : חסו ברוך ה' אשר כו' : וחסדו מאתי דהיינו שפי' תפילתי אני גורם להמשיך חסדו לעולם כנ"ל וק"ל : **או יאמר** ויחי יעקב כו' דהנה ראוי להשכיל ולהבין על קבלת שכר המנוח הנה מלך השכל וסדין אינו מחמ' קיום המנוח כי מאחר שהצור' ית"ש ויתעל' בראונו לכבודו ואין אנו מספיקים להודות על אחת מאלף כו' על הטובות כו' שעשה עמנו : וראוי ונכון היותנו מקיימים מלכותו הקדושים כמאמר התנא אם למדת תורה הרב' אל תחזיק כו' כי לכך נולדת : אך עיקר קבלת שכרנו הוא מלך שהצורא ית"ש נתן בנו ילכה"ר המסית אותנו בכל עת ורגע ומתנב' עלינו להתאוות תאוה ולהרהר חליל' בעבירי' וכל יצר מחשבותיו רק רע כל היום : והאדם עומד כנגדו ובתחבולות יעשה מלחמ' נגדו להזכר ולהשמר מכל דבר רע מחשיפות ושקרים וליזנות ולשון הרע ותאוות והרהורים והדומ' להם לזה לרץ מלחמ' ועבודה רבה לשבר כח התאוות הילכה"ר חסו עיניו וסינוף גדול עי"ז הקב"ה מקדשו ומטהרו כאלו עשה מלוא כי ע"י המנוח אנו מתקדשים ומתטהרים כאמור אשר קדשנו במלכותו : חסו דאמרין בגמ' הושב בטל ואינו עובר עבירי' מעלה עליו הכתוב כאלו עשה מלוא והיינו כנ"ל ע"י שהוא משבר כח התאו' של הילכה"ר שלא לחטא חליל' עי"ז והוא מתקדש כאלו עשה מלוא * חסו שהתפלל משה רבינו ע"ה שמחיו כימות עניתו פי' שתשמחו בקדושתך כימות עניתו ע"י הילכה"ר שאנחנו מוכרחים לשבר כח תאוותו : שנות ראינו רעה פי' כל השנים אשר ראינו והסתכלנו ברעה להזכר ולהשמר ממנו : עי"ז יראה אל עבדיך פעליך ר"ל יחשב לפיך כאלו עשיו כל מלכותך ופעלך כנ"ל שפי' עינוים וסינופים מהילכה"ר לשבר כמו יחשב כאלו עשיתי כל המנוח חסו תאוות לבו נתח לו כו' זה שנתת לאדם הבחי' שיעש' כתאוות לבו : וארשת שפתיו כל מנעת סלה שלא מנעת ממנו לדבר בשפתיו כרלנו : כל זאת עשית לפונת האדם : כי תקדמנו ברכות טוב פי' עי"ז שהבחי' לאדם והילכה"ר מסיתו והוא כובש את יצרו עי"ז יקדמנו הש"ת ברכות ושכר גדול ע"י השם הקדוש שם הוי' ב"ה שהוא גימ' טוב והיינו אפילו בגלות המר שהשם הוא בקטנות כי לעתיד שיהי' השם בגלות בוודאי אין קץ וסוף להשפעתו חסו הדוד לה' ר"ל להשם הוי' שמו הגדול ית"ש כי טוב ר"ל אף בגלות המר שהי' בקטנות אעפ"כ הוא בגימ' טוב חסו כי לעולי חסדו : חסו יששכר חמור גרם כו' פי' יש שכ"ר לאדם ע"י שהחמור הוא הגוף החומר החומד ומתאוה והאדם משבר כח תאוותו הוא גורם לו לשכר הגדול : רובן בין המשפטים פירוש הלשון שהוא רובן בין המשפטים

ויכרבו ימי ישראל כו' ונקדים לפרש הפסוק שבענו בזוקר חסדך ולכאורה הלא טוב לנו להתפלל שישבענו בחסדו חסד אל כל היום * אך נראה דהנה החסדים הנקראים נוקר : וזהו ישכם אברהם בזוקר פי' דאברהם אפי"ה שהי' לדיק גדול והקדים ע"י מעשיו הטובים להשכים ולהקדים את הזוקר היינו לעורר החסדים הנקראים נוקר : אבל אהנו דלי מעש וחסרי לב אנו מתפללין להשי"ת ב"ה שהוא ישבענו בזוקר חסדיו שהוא יעורר עלינו החסדים * והשי"ת ברוב רחמיו שומע תפילת עמו ישראל ומקבל ברחמים וברצון את תפילתו ויש לכווין הפי' בזה שתקנו לנו בשלש ברכות ראשונות לומר גומל חסדי טובי' ר"ל חסדים טובים היינו החסדים שהשי"ת נותן להנדיקים הנקראים טובים * וגומל הוא מלשון ויגמל אברהם כו' פי' השי"ת הוא גומל את החסדים טובים ואינו ממתיק עד שיתעוררו החסדים ע"י לדיקים * רק קונה הכל פי' השי"ת ברוב רחמיו מקבל את כולנו * ולא עוד אלא חוכר חסדי אבות דשלש ברכות הראשונות נקרא אבות והם השלש מוחין הנקראים ראש וזאתו שלש ברכות אין שם תפילה כמבואר בש"ע א"ח : ויש ליתן טעם לשבח לזה מפני ששלש ברכות הראשונות הם בעולמות העליונים ושם אין קטרוג כלל לכן אין לרדף שום תפילה רק תהלות ותשבחות כי אין תפילה אלא במקום קטרוג וזהו חוכר חסדי כו' פי' תיכף ומיד בהתחלותנו שבחין הם הג' ראשונות מיד הוא זוכר את חסדיו לעשות כל לרכינו מיד באצ"ו היינו שלש ראשונות קודם גמר תפילתנו הו' יענו טרם נקרא : וזהו פי' תאות לבו נתת לו דהתאווה והתשוקה של הדיק תמיד שהיו כל ישראל מלאים ושבעים כל טוב והשי"ת נותן התאות האלו בלב הדיק כדי שיתפלל לפניו שהקב"ה מתאווה לתפילתן כו' : וארשת שפתיו בל מגעת סלה פי' והשי"ת שומע תפילתו של הדיק ולא עוד אלא כי תקדמו ברכות טוב פי' וקודם שיתפלל עדיין הוא מקדים כל ברכות טוב * על ידי שתשית לראשו עטרת פז פי' מחמת שמיד בהתחלת שלש ראשונות הנקראים ראש אתה עושה מהם עטרת פז ולכן טרם יקרא אתה תענה כי שם אין לרדף לתפיל' כנ"ל וזהו התהללו בשם פי' בעולמות ששם רק תהילה * וממילא ישמח לב מבקשי ה' מיד קודם שיתפללו * וזהו ויקרבו ימי ישראל את למות פי' יעקב אבינו ע"ה ה' מחשב תמיד את יום המיתה שהוא קרוב ושמא ימות היום * וזהו ויקרבו כו' ר"ל שכל ימיו היו בעיניו קרובים למיתה וע"ז היה מוכך את גופו והיו כל מחשבותיו בעולמות העליונים * וזהו ויקרא לבנו ליוסף פי' זה רמז אף כשהי' בעיני ע"ה דהיינו לבנו וכדומה

באחדות העליון : אדם מניחו בזווית זו ר"ל שהעולם היו סוברים שהוא בעו"ז * ומלאו בזוית אחרת שעמד בעולמות העליונים שהי' כ"כ בגדלות : והי' הירח הוא א' משמותיו של הקב"ה וטעני' לפניו י"ת הארץ אפשר לשני מלכים כו' : דכל העולמות הם דבר ונוקבא משפיע ומקבל והי' רות' שגם הם יהיו דבר ונוקבא דהיינו מקבל ומשפיע והשיב לה השי"ת לבי מעטי ענמך דהיינו שתהא היא המקבל : אמר' לפניו רבש"ע בשביל שאמרתי דבר הגון כו' והיינו שהי' רות' שתהא היא המשפיע : והשיב רות'ך להשפיע אני אתן לך השפעי' היינו שצדיקים יקראו על שמך ור"ל דהי' כתבנו שהנדיק לריך לבא אל הקטנות בשביל העולם כנ"ל וכדי שלא ישאר גם הוא בקטנות ולכן כאשר יקראו בשמך דוד הקטן כו' היינו כאשר יהיו בקטנות והי' להם אחיז' כך ויוכלו להגדיל א"ע לחזור לקדושתם העליוני' ע"י אחיזתם כך ויעלו את העם עמם : ראה שעדיין לא נתפייס' ולמי' באמת לא נתפייס' לפי שסביר' אין יהי' באפשר להנדיק לעשות כדבר הגדול הזה לעלות כל העם עמם * מאחר שהמטא כבר יכדו אותו היינו הגשמיים וחטאים יעכבם מלעלות במעלות קדושים : לזה אמר לה השי"ת הביאו עלי כפרה : ר"ל אל תחוש לזה רק עליכם מוטל להביא אלי דהיינו אתערותא דלתתא * ועלי כפרה ועלי מוטל לכפר הכל כל חטאתם ולא יעכבם שום חטא ועון להגביה עולםם לעבודתי היו"א לנו מזה מחמת שהנדיק לריך להעלות את העם עמו לכן בשביל זה היה מיעוט הירח כדי שיהיה להם אחיזה בהירח ויוכלו להגדיל עולםם אל מדרגות גדולתו כנ"ל * וזה שאמר דוד המע"ה גדלו להי' אחי ונרוממה שמו יחדיו פי' מה לכם שאקטין א"ע לבא אל הקטנות בשבילכם כדי להעלות אתכם ולריך מיעוט הירח כדי שיהיה לי אחיזה מוטב תבואו גם אתם אל מדרגות גדולות ונרוממה שמו יחדיו דהיינו הירח שהוא א' משמותיו של הקב"ה כנ"ל ונרוממוהו ולא יהיה לריך שום מיעוט ויהיה אור הלכנה כאור החמה * ובאמת הנדיק יש לו אחיזה בשם הויה ית' ושם הויה במספר קטן עולה בגי' טו"ב וגמלא אפילו בקטנות נשאר טו"ב ולכן גם בעת שהנדיקי' הם בקטנות אפי"כ יש להם אחיזה בטו"ב חש"ה הודו להי' כי טו"ב ר"ל אפילו כשהוא בקטנות הוא טו"ב וגמלא לעולם חסדו שהנדיקים יש להם אחיזה בשמו הגדול הן כשהוא בגדלות הן בקטנות * וזהו ויחי יעקב בארץ מארים ר"ל אף כשהי' בקטנות בארץ מארים אף על פי כן היה לו חיות מכה שהי' לו אחיז' בטוב וזהו שבע עשרי' שנה רמז לטו"ב כנ"ל וק"ל :

אלימלך**ויחי****נועם**

כ"א שם' חושב תמיד המשכת השפעה על ישראל. חס' ה' חשוב בעיני ישראל אבינו יותר כי עיקר מגמתו ה' למשך טוב על ישראל: וכוונת יוסף ה' היסך שם' סבר שמנש' חשוב מחמת רוב כוונתו ועלייתו ולזה לקח את אפר' לימין עצמו כי כוונתו היה ג"כ בשביל ישראל להמשיך הברכות ע"י ב' הנדיקים הללו. אך שסבר שדי לאפרים כח ימיו כמה שהעמידו לימין עצמו בזה יהי' די לפעול הברכות לישראל וכ"ל ועיקר היה אללו מנש' לפי שהיה עובד במדרגות גדולות ולכן העמידו לימין אבינו: ולא כן היה דעת יעקב אבינו ע"ה אדרב' להיפך לפי שם' אפרים הנפיר לכך שכל את ידיו לברכו בימין כי זה היה עיקר פעולת יעקב להטיב אחרי לזרותו ושהיו מזומנים כל טוב השפעה ורחמים חס' היה מדרגת אפרים. חסו שאמר יעקב ידעתי בני ידעתי פ"י שאמר ליוסף הדיע' של בני ידעתי מזה ג"כ שמנש' הוא היותר גדול במדרגתו. וחולם אחיו הקטן במדרגתו יגדל ממנו חרעו יהי' מלא הגוים שיהי' כל העולם מלא מהשפעותיו ועוזו ולכך הוא חביב בעיני יותר לזה וישם את אפרים לפני מנש': חסו סוד ה' ליראיו וזריתו להודיעם פ"י היראים הם הנדיקים הממשיכים השפעות לריבין לעשות כבוד בהסתר מפני הקטרוג שלא יקטרגו על הטוב ההוא. וזריתו הוא הנדיק המתנהג ע"פ דברית והתורה להודיעם פ"י שיודיע זאת לבני אדם שילמדו ממנו הדרך הטוב ההוא:

שכל

את ידיו כי מנש' הבכור ולכאור' הטעם הוא ההיפך של עשיה אלא למד' תור' דרך ארץ שינהוג אדם כבוד בחבירו לפי הראוי לו ואעפ"י שהיה יכול יעקב אפר' לחזור ולהעמידם כרצונו זה לימיו חס' לשמאלו. אלא שכוונתו היה שלא לבניש את מנש' ולכך שכל את ידיו בראשם וק"ל:

שמעון

ולוי אחים כו' ע"ד הרמז כ"ל דהנה יש שני מדרגות נדיקים יש נדיק העובד ד' בדבקות חס' נקרא בשם לוי שהוא מתלווה ומתדבק להבורא יתעלה והנדיק הזה אין דבורו חסר ריקס וכל יכול לפעול בדבורו: חסו שאמר חז"ל וללוי אמר תומיך ואוריך ודרשו חז"ל שמעלימים דבריהם רמז על הנ"ל שהנדיק הזה מעלים דבריו שאין חסרין ריקס. ואוריך שמאירים דבריהם דהיינו שמביאים ירא' ואורות גדולים ע"י דבריהם לבני אדם. ויש נדיק שהוא מתפלל תמיד כל זורכו והש"ת שומע כל תפילותיו חס' נקרא בשם שמעון ע"ד שאמר' לאה כי שמע ד' כו' ואמר הכתוב שמעון ולוי אחי דהיינו שניהם מדובקים כאחד: כלי חסם מכורותיהם שהנדיק' הרוגים לפעול ע"י דבורם ותפילתם לריבין לפרוש עצמם מעל תפנוגי

וכדומה אף על פי כן היו כל מחשבותיו ליוסף דהיינו עולם העליון הנקרא יוסף:

או יאמר

ויקברו ימי ישראל כו': שים נח ידך תחת ירכי נראה דהנה העיקר הוא ליחד שמו הגדול באמת והוא שימסור אדם נפשו על קדושת שמו יתברך ויתעלה ולכן מצות עשה בתורה לקרות ק"ש ערב ובוקר שזה יחוד שמו שאלו מוסרים נפשו לשמו הגדול יתברך רק שרריך האדם לדמות בנפשו באמת כאלו עתה נמסר נפשו על יחוד שמו הגדול וכן הוא דרך הנדיקים: חסו ויקברו ימי ישראל למות פ"י שתמיד היה מוסר נפשו כ"כ באמת שם' קרוב למית'. ויקרא לבנו ליוסף לכאורה היה לו לומר לבנו יוסף אך הענין הוא מה שהאדם מקיים התורה שאינו עובר על מצותיו אינו אלא במדרגת עבד שאינו עובר על מצו' אלויו: אבל להיות נקרא בן למקום רריך לעשות לעצמו נדרים וסייג' ולהוסיף בעבוד' לפי שכלו הו' ממדרג' למדרג' חסו ויקר' לבנו פ"י מי הוא בנו ליוסף המוסיף תמיד בעבוד' רריך לשמור עצמו שלא יפול לגלות מחמת שיסבור שהוא טוב ומטיב בעבוד' להוסיף בזה תמיד והתקף לזה הוא לזכור תמיד ולחשוב שכל זכויותיו אינם כדאי להגלל פעם אחד מחטא קרי ר"ל חס' מודמן לו וזכה יכנע וישפל חסו ויקרא לבנו ליוסף ככ"ל שים נח ידך פ"י כל כחך הם התור' והמלות שאת' מקיים שים הכל תחת ירכי רמז על החטא הנ"ל חס' מודמן לך אז הכל חלף ועבר ח"ו וזכה תגלל מן הגאווה חסו אל תקבירי במארים הם הקליפות הנקרא מארים וק"ל * **ויקח** יוסף את שניהם את אפרים בימיו כו' מימין ישראל וישלח כו' והוא הנפיר כו' שכל את ידיו כי מנש' הבכור ויש לנדקק הלא עיקר כוונת הכתוב הוא לפרש שהבכור ה' מימין ישראל והנפיר משמאלו וימין ושמאל של יוסף הוא מיותר אך נרא' שיעקר מחשבת יעקב אבינו ע"ה ה' להמשיך לישראל אחרי כל הימים השפעות והברכות כולם להיותם קיימים תמיד ור"ל להמשיך ע"י ב' הנדיקים הללו אפרים ומנש' כאומרו כך יברך ישראל כו' כאפרים וכמנש' והטעם למה דוקא ע"י אלו הנדיקים היות שהעולם רריך תמיד לב' מיני נדיקים האחד הוא שיחשוב תמיד בעולמות העליונים וביחודים להוסיף אור תמיד למעל' למעל' ואחד לחשוב בצורכי עולם מה שעולם לריבין פרנסה וזרכ' וחיים ושאר הנטרכותם: וצב' מיני נדיקים הללו הוא קיום העולם ולזה ר"ל להמשיך ולפעול זאת על ידם. כי מנש' הבכור ה' במדרגתו לעלות תמיד ממדרגתו למדרג' ולא לחשוב בעיני העוה"ז כלל. ואפרים ה' נפיר ממנו בעבוד' שלא ה' כ"כ הולך במדרגות

היֵלֶכֶר: והיינו בִּלְפָנֶיךָ רִ"ל שְׁהוּ מַרְגִּיזִים הֵילֶר טוֹב
עַל הֵילֶר הֵרֶע וְהֵרְגוּ אוֹתוֹ אֲךָ שְׁהִי אִישׁ: וּבְרִנּוֹס
עִקְרוֹ שׁוֹר הֵיינו שׁוֹר הַמוֹעֵד גַּם שְׁהוּ מוֹעֲדִים בְּדָבָר
עִקְרוֹ אוֹתוֹ וּרְאִיִּים הֵם לִהְשָׁפֵעַ חֵה שְׁרַמּוֹ חוֹ"ל
בְּמִסְכַּחַת שְׁבַת הַמוֹנִיָּה שְׁטִי"ה בְּשַׁבַּת פִּי הָאֵדֶס הַרְוֹסָה
לְהוֹנִיָּה אֶת הַשְׁטִי"ה אֲשֶׁר חָתַם יְדוֹ בּוֹ עַל עוֹנוֹתָיו
וְרֹסָה לְהוֹנִיָּה לְקַרְוֶה אוֹתוֹ שִׁימְחֹל לוֹ הַקִּבֵּה עַל
עוֹנוֹתָיו: בְּשַׁבַּת פִּי שְׁמַכְיָם עֲלֵיהֶם: אֵם עַד שֶׁלֹּא פִּרְטוּ
שְׁבַת וְחָזַר בְּתַשׁוּבָה עֲלֵיהֶם: אֵם עַד שֶׁלֹּא פִּרְטוּ
דְּלִיתָא בְּנִי גְדוֹלָה תַּשׁוּבָה שְׁדוּדוֹת נַעֲשֶׂין לוֹ כְּשִׁנּוּת
וְאִיתָא שְׁדוּדוֹת נַעֲשֶׂין לוֹ כּוֹזִיּוֹת וְאִמְרוּ חוֹ"ל כֵּאֵן
מֵאֲהָבִי כֵאֵן מִיִּרְאָה חֵסֶד עַד שֶׁלֹּא פִּרְטוּ מִלִּשְׁוֹן וְרֵאשִׁי
פְּרוּעָה דְהֵיינו וְרִ"ל אֵם לֹא עָשָׂה תַּשׁוּבָה: רַק מִיִּרְאָה
חֲדוּתוֹת נַעֲשֶׂין כְּשִׁנּוּת וּנְמָלָא עֲדִין אִינוּ מְגוּלִים וְיִבְשׁ
בְּהֵם כִּי עֲכִ"פּ שְׁגָה הוּא וְגַם שֹׁנֵג לִרְיָךְ כִּפְרָה:
חִיב פִּי חִיב לִשׁוּב עוֹד בְּתַשׁוּבָה: שְׁלִימָה מֵאֲהָבָה
לַעֲשׂוֹת זִכְיוֹת שִׁיבָה מְגוּלִים בְּלֹא נֹשֶׁה: וּמִשְׁפָּרְעוּ
פְּטוֹר מוֹכֵן מִמִּלְאָה שְׁעָשָׂה תַּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה אִזִּי הוּא
פְּטוֹר: ר' יְהוֹדָה אָמַר אֲף מִשְׁפָּרְעוּ חִיב מַסִּי שְׁלִרְיָךְ
לוֹ רִ"ל הֵם שְׁעָשָׂה תַּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה וְנַעֲשֶׂין כּוֹזִיּוֹת
אֲעִפִּ"כּ אִינֵם כְּעוֹשֶׂה מִלִּי: מִתְחִילִי רַק הֵם מִלִּי
הַבָּאָה מִעֲבִירָה וְלִרְיָךְ לִיתֵן לָהֶם תַּמִּיד חַיּוֹת קְדוּשָׁה
לְהַעֲלוֹת לַפָּנִי יִתְבָּרַךְ חֵסֶד חִיב מַסִּי שְׁלִרְיָךְ לוֹ רִ"ל
לְהַעֲלוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֵּי:

אוֹ יֹאמַר אֵם עַד שֶׁלֹּא פִּרְטוּ כִּי דִהְנֶה כָּל
אֶדֶם יֵשׁ בּוֹ חֶלֶק אֶלְקִי מִמַּעַל וְגַם
בְּשַׁעֲשַׁע עֲבִירָה חֲלִילָה חֲלִילָה חֶלֶק אֶלְקִי שֶׁנּוּ
לֹא הִיָּה בּוֹ כַּחַ לְהַתְנַעֲנֵעַ בְּשׁוֹם תְּנוּעָה בְּשׁוֹם אֲבִיר
לַעֲשׂוֹת וְהַסְכָּרָה לְחֶלֶק אֶלְקִי לְהַתְלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשִׁים עַל
גִּבִּי לְבוּשִׁים לְסִבּוֹל הַלָּעַר הַגְּדוֹל שֶׁל הַעֲבִירָה חֵסֶד
סוֹד גְּלוּת הַשְׂכִּינָה: וְאֲחִ"כּ כְּשֶׁאֲדַס חוֹזֵר בְּתַשׁוּבָה
וְבוֹכֶה עַל עוֹנוֹתָיו זֶה הוּא שְׁבוּכָה עַל גְּלוּת הַשְׂכִּינָה:
וְעִי"ז הוּא מַשְׁבֵּר אֶת הַלְבוּשִׁים שֶׁהוֹכַח הַחֶלֶק אֶלְקִי
לְהַתְלַבֵּשׁ בְּהֵם וְנִתְגַּלֵּי בְּתִיקּוּנוֹ כְּשֶׁמִּתְקַן עוֹנוֹ חֵסֶד
עַד שֶׁלֹּא פִּרְטוּ רִ"ל שְׁעִדִּין לֹא הִסִּיר וְגִילָה אֶת
הַלְבוּשִׁים מִחֶלֶק אֶלְקִי שְׁעִדִּין לֹא עָשָׂה תַּשׁוּבָה: כְּהוֹנֵן
חִיב וְאֵם מִשְׁפָּרְעוּ פְּטוֹר כִּי"ל רִ"י אָמַר כִּי"ל:
יְהוֹדָה אֵתָּה יוֹדוּר כִּי דִהְנֶה אֵנוּ מִתְפַּלְלִים
בְּבִרְכַּת אֲהָבִי רַבָּה וְתֵן בְּלִבְנוּ לְאֲהָבָה
וְלִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ: וְלִכְאוּרִי הוּא הַסִּפֵּךְ הִירָא מִבִּיָּא
לִידֵי אֲהָבִי: אֲךָ אֲמַנֵם הִאֲמַת שְׁנִיָּה לְדָקוּ יִחְדּוּ
דְּלִית יִרְאָה וְלִית יִרְאָה אִית יִרְאָה תַּתְּלָה הִנְקִרָא
אִימָא תַּתְּלָה וּמִמְדִּירָא: זוֹ בֵּא לִידֵי אֲהָבִי וְאֲהָבִי זוֹ
נִקְרָאת בְּשֵׁם אֵם שְׁעִדִּין אִינִי אֲהָבִי שְׁלִימָה:
וּמִמְדִּירָת אֲהָבִי זֹאת בֵּא לִידֵי אֲהָבִי שְׁלִימָה הִנְקִרָא
בְּשֵׁם אֵב: וּמִמְדִּירָת אֲהָבִי זֹאת בֵּא לִידֵי
יִרְאָה

תַּעֲנוּנִי וְתִאֲחוּזַת עַסְקִי עוֹסִי וְלִרְיָךְ לַעֲשׂוֹת הַסִּפֵּךְ כָּל גּוֹסֵפוֹ
לְהַתְמַכֵּר כָּל הַחֲמוּמְרִיּוֹת וְאִזּוּ נִוְעִלִים הַשְּׁפָעוֹת בְּזוֹרַע
פִּי"ד שְׁאִמְרוּ חוֹ"ל שְׁמַעְנוּ נָא אֲבִירִי לֵב הַרְחוּקִים מִן
הַלָּדָק אֵלּוֹ לְדִיקִים כָּל הָעוֹלָם נִחוּזִין בְּלָדָק וְהֵם נִחוּזִין
בְּזוֹרַע חֵסֶד כְּלִי חֲמַם רִ"ל שִׁים לָהֶם כְּלִי חֲמַם לִיטוֹל
בְּזוֹרַע וּמַהֲיָכֵן הוּא לָהֶם הַכְּלִי הַזֶּה פִּי"ד מְכוֹרֶתִיהֶם
שֶׁהֵם מִתְמַכְרִים כָּל גּוֹסֵפֶם וְכָל הַחֲמוּמְרִיּוֹת וְאִזּוּ מִשְׁנִיחִים
כָּל עַל עַסְקִי עוֹסִי חֵסֶד שְׁרַמּוֹ הַתְּנֵא הַמוֹכֵר אֶת
הַסְפִּינָה מִכָּר אֶת הַחוּרִן דְּהַגּוֹף נִקְרָא סְפִינָה: פִּי"ד
דְּלִיתָא זֹכֶר הַקְדוּשָׁה וְיוֹנֵה יִרְדָּה אֵל יִרְכָּתִי הַסְפִּינָה יוֹנֵה
זוֹ הַשְּׁמִי יִרְדָּה אֵל הַגּוֹף פִּי"ד: גַּם הַגּוֹף הוּא כְּמוֹ
סְפִינָה הַמְטוֹרֶפֶת בִּים דְּעוֹסִי הוּא כְּמוֹ יֵם כְּאֵדֶס
הַמְשׁוּטָט כֵּן לִרְיָךְ הָאֵדֶס לְחַשׁוֹב תַּמִּיד שְׁאִין לוֹ בְּעוֹסִי
רַק לִשְׁוֹת אוֹתוֹ כְּמוֹ הַשֵּׁט בִּים: וְאִמְרָה הַתְּנֵא הַמוֹכֵר אֶת
הַסְפִּינָה הִיא הַגּוֹף כִּי"ל שְׁאִין חוֹשֵׁשׁ כָּל עַל הַגּוֹף הַחֲמוּמֵר:
מִכָּר אֶת הַחוּרִן דְּהֵיינו שְׁאִין לִרְיָךְ לְהִיּוֹת עוֹד כְּחוּרִן
בְּרֵאשׁ הַהֵר כִּי מֵאַחַר שְׁאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל עַסְקִי עוֹסִי
הוּא מְדוּבָק בְּהַשְׂכִּיר וְאִינוּ כְּחוּרִן בְּרֵאשׁ הַהֵר: בְּסוֹד
אֵל תְּבֵא נִפְשִׁי דְּלִיתָא בְּסִפְרִים דְּהַתְפִּילוֹת עוֹלוֹת לְמַעַל
דְּרַךְ מַעֲרַת הַמַּכְפֵּל וְהוּא מַעֲוֵר אֶת הָאֲבוֹת וְהֵיינו
עַם הַפְּרִימִיּוֹת שֶׁל אֶדֶם כְּפִי מִדְּרַגְתּוֹ דְּהֵיינו אֵם יֵשׁ
לוֹ מִדְּרַגַּת נֶפֶשׁ וְהוּא מִתְפַּלֵּל עִם פְּרִימִיּוֹת נֶפֶשׁוֹ הוּא
מַעֲוֵר הַנֶּפֶשׁ שֶׁל אֲבוֹת וְאֵם יֵשׁ לוֹ מִדְּרַגַּת רוּחַ הוּא
מַעֲוֵר הַרוּחַ שְׁבִלְאוֹת: וְאֵם יֵשׁ לוֹ מִדְּרַגַּת נְשָׁמָה הוּא
מַעֲוֵר נְשָׁמָה שְׁבִלְאוֹת: וְעִיקָר לַעֲוֹרֵר אֶת יַעֲקֹב שֶׁהוּא
הַמוֹבַחֵר שְׁבִלְאוֹת: וְהַעֲיָקָר הַתַּעֲוִרֶרֶת הוּא פִּי"ד עֲנוּה
חֵה רַמּוֹ וְיִחִי יַעֲקֹב שְׁלִכְאוּרִי לְמַה לֹא נִכְתַּב וְיִחִי יִשְׂרָאֵל
אֲךָ רַמּוֹ פִּי"ד עֲקֵב הִיא עֲנוּהָ כְּמִשְׁ"ה עֲקֵב כִּי עִי"ז
הוּא עִיקָר הַחַיּוֹת מֵהַיּוֹד וְלֹא רַמּוֹ יַעֲקֹב הֵיינו יוֹד
עֲקֵב וְהִי יַעֲקֹב מִתְפַּלֵּל: בְּסוֹד רִ"ל כְּשִׁיבּוֹאוֹ לַעֲוֹרֵר
אוֹתִי בְּתַפִּילָתָם פִּי"ד פְּרִימִיּוֹתֵם: אֵל תְּבֵא נִפְשִׁי רִ"ל
לֹא יִהְיֶה בְּמִדְּרִיגָה זֹאת לֵבֵד לַעֲוֹרֵר רַק אֶת נִפְשִׁי אֲךָ
יִהְיֶה עִ"פּ בְּמִדְּרִגָּה לַעֲוֹרֵר הַרוּחַ: בְּקִהְלֵם אֵל תַּחַד כְּבוֹדִי:
דִּהְנֶה הַלָּדִיק הַמִּתְפַּלֵּל עַל כִּלְלוֹת יִשְׂרָאֵל הִרִי הוּא כְּמַקְהִיל
וּמַכְנִיף אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל יַחַד וְעִי"ד הַתְּפִילָה הַזֹּאת הוּא
גּוֹרֵם יַחַד לְמַעַל בְּעוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים וְהִי מִתְפַּלֵּל
יַעֲקֹב שֶׁלֹּא יִגְרַמוּ בְּתַפִּילָתָם זֹאת לֵבֵד יַחַד בְּעוֹלָמֵי
הַעֲלִיּוֹנִים אֲלֵא שְׁגַם זֹאת תַּפְעוֹל תַּפִּילָתָם לְהַמְשִׁיךְ
הַשְּׁפָעוֹת גְּדוּלוֹת: חֵסֶד אֵל תַּחַד כְּבוֹדִי רִ"ל שֶׁלֹּא אֲגִרּוֹס
דְּבַר אֶחָד לֵבֵד דְּהֵיינו יַחַד קִבֵּה וְשְׂכִינָתִי אֲלֵא שְׁגַם
יִגְרַמוּ הַשְּׁפָעוֹת חֵסֶד כִּינוּס לְדִיקִים נָאָה לָהֶם רִ"ל שֶׁהֵם
מִמְשִׁיכִים הַשְּׁפָעוֹת לְעוֹלָם וְנָאָה לְעוֹלָם הֵיינו עוֹלָם
הַעֲלִיּוֹן לִיחַד קִבֵּה כִּי: כִּי בִּלְפָנֶיךָ הֵרְגוּ אִישׁ פִּי"ד
דְּלִיתָא דְּהִילָּה"ר נִקְרָא מִתְחִילִי אִזְרָה וְאֲחִ"כּ הוֹלֵךְ וְאֲחִ"כּ
אִישׁ שֶׁהוּא כְּעַל צִית וְאִזְלִרְיָךְ כַּח גְּדוֹלָה לְשִׁבְרָה אוֹתוֹ וְלִהְרֹג
אוֹתוֹ כְּמִשְׁ"ה חוֹ"ל עַל פְּסוּק וְלִי חֵלֶל בְּקִרְבִּי שֶׁהֵרַג אֶת

ארימלך**יחי****נועם**

יששכר חמור גרם כי נראה לפרש דהנה הדיק המתפלל לריך להסתיר דבריו כדכי שלא יבין המקטרג לקטרג חליה ואלולי הקטרגו ה"ה הדיק יכול להוילא בשפתיו כל דבריו שיראה רק מחמת הקטרגו לריך לנחד דבריו תחת לשונו ושפתיו חסו יששכר חמור גרם רובן בין המשפטים פ"ה הדיק הוא החומר גורם לדיק שמוכרח להיות רובן את דבריו בין השפטים משפטים לשון שפטים היינו כ"ל שריך להסתיר את דבריו בין שפתיו שלא לדברם בפיוש מפני המקטרג שיכול לקטרג על הדיק מחמת גוף החומר ולכן חכם דעת ידבר ויתפלל ותפילתו יעלי לרחמים ולרזון חמן :

לא תרא' חמור אחיך רובן תחת משאו כו' דהאדם העוסק בעיני ועסקי עוה"ה הרי העולם עליו כמשא ורובן תחת משאו ואמר הכתוב לא תוכל להתעלם אזהר' לדיק שיתפלל עליו וק"ל *

ירא' עילא' הנקרא בשם חס' חסו שנאמר חס' חמו ואביו תיראו רמו לירא' תתא' נאמר חס' קודם לאב' ואכל כיבוד שהיא אהב' נאמר חס' קודם לאב' ח"ש אברהם אבינו ע"ה לאבימלך : וגם אמנם אחותי בת אבי פ"ה מחמת שהי' בדרך לא הי' יכול להשיג מדריגת אהב' עילא' הנקרא בשם חס' ולא הי' כ"א במדריגת אהב' תתא' הנקרא בשם חס' שהיא כמו בת למדריגת אהב' עילא' אך לא בת אמי שאינו במדריגת אהב' שהיא כמו בת לירא' עילא' הנקרא בשם חס' : ואומר לה בכל מקום אשר נבא שמה אמרי לי אחי הוא רמו שאני במדריגת אהב' הנקרא בשם חס' חסו יהודה אתה דהיינו כשאתה בגלות דהיינו מדריגת אתה שהוא הנגלה כמו שאנו אומרים ברוך אתה הוא הנגלי' אשר קדשנו הוא הנסתר' ובמדריגה הזאת יודוך אחיך ר"ל אותם שהם במדריגת חס' כ"ל : אבל דך בעורף חייבך פ"ה כשתהי' במדריג' עליוני' שיש כח בידך לנלות האויבים והדינים' אז ושתחוו לך בני אביך אותם שהם במדריגת חס' והבין מאוד :

ספר שמות

יכו' חסו רמו הכתוב באמרו בני ישראל הבאים מזרימ' לומר שהדיק' הגדולי' המ' תמיד במיר' ודאג' על העבוד' לומר שהם מקלרים עדיין וכו' הולכים למעל' תמיד בלי הפסק חסו הבאים כלשון הוס' את יעקב חס' וביתו באו בעבר לרמוז על אותן הסוכרים שכבר שלמו בעבוד' מבלי שום חסרון אליה' הגיע שלא כן מדריגת האמת אלא להשיג תמיד על שפלותו למען יכל' מגדלות ואז טוב להם וק"ל *

או יאמר ואלה שמות בני ישראל כו' : ומתחילי נפרש הגמרא כל המענג את השבת נותנים לו נחלי' בלי מזרים והי' לו לומר המענג עלמו בשבת : וגם השכר שנותנים לו נחלי' בלי מזרים מה מזה כנגד מזה הוא גם מה שדרש חז"ל נשמי' יתיר' נותנין לו לאדם בשבת ולמולאי שבת נותנין ממנו שנאמר שבת וינפש כיון ששבת ווי' אבד' נפש' והקושי' מפורסמת מה

ואלה שמות בני ישראל הבאים מזרימה כו' חס' וביתו באו : לתרן השינוי לשון שמתחילי אומר הבאים כלשון הוס' וסיים כלשון עבר באו : גם מתחילי קראם ע"ש ישראל ולכסוף קרא ע"ש יעקב : הכוונ' בזה היות שהדיק הגדול הנתחוק ונתיישן בלדקו ימים רבים אזי אף שעושי' דברים גדולים ולדקות רבות אעפ"כ הוא ניזול מגדלות כי אדרב' הוא מולא בעלמו חסרונות לומר שהוא מקלר עדיין בעבוד' והוא מירר עלמו על זה ומה גם שמעבר עלמו על לורכי ישראל וגלותם המר במסים וארנונית וכל התלהבותו ודבקותו בעבוד' אינו שזה לו כלל מרוב דאגתו עליהם כ"ל והמי' עמודי עולם הנקראים בשם ישראל : ואותן הדיקים המתחילים בעבוד' חדשים מקרוב באו כסיותם עושים איז' דבר קדוש' נחלכב בקרבם הגדלות והמי' סוכרים שכבר הגיעו לתכלית העבוד' האמיתי' ואעפ"י שהם לדיקים המה נכשלים בעון הגדלות המה אשר בשם יעקב